

Adó postala
 Adószám: No. 224713/929.

Előfizetés
 Hónaponta: 8-11. Előfizetési árak:
 Előfizetés 110, negyedévre 320, fél-
 évre 540, egészévre 1200 lej. Külföldi-
 előfizetés: Hónaponta 2, negyedévre 6,
 félévre 12, egészévre 20 dollár. Hír-
 levelek díjazásában szerinti. Az „UJ
 KELET” az országos és bányászati és
 szénbányászati politikai napilapja.
 Cikkjeinek utánnomását csak a for-
 galmi megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ESZAKI POLITIKAI NAPILAP

Ara 5 lej

Előfizetési árak:
 Hónaponta: 8-11. Előfizetési árak:
 Előfizetés 110, negyedévre 320, fél-
 évre 540, egészévre 1200 lej. Külföldi-
 előfizetés: Hónaponta 2, negyedévre 6,
 félévre 12, egészévre 20 dollár. Hír-
 levelek díjazásában szerinti. Az „UJ
 KELET” az országos és bányászati és
 szénbányászati politikai napilapja.
 Cikkjeinek utánnomását csak a for-
 galmi megjelölésével engedjük meg.

DI Ramasetter Róbert

Diszter 2. I. e.

1938. FEBRUÁR 10.

34. SZÁM

A gettópad

A vilnai egyetemen még mindig nem szün-
 tek meg az antiszemita zavargások.
 A nacionalista diákok nem akarnak egye-
 bet, mint azt, hogy a zsidók ugynevezett
 gettópadokba üljenek. A zsidók persze nem
 akarnak. A lengyel nacionalisták sem en-
 gednek.

E két pont között ingadozik a tanári kar.
 A professzorok nem szeretik a terrort. Már
 belemennek abba, hogy a zsidók külön pa-
 dokba üljenek — különösen, ha azt önkén-
 tesen vállalnák —, de nem minden ok nélkül
 fének attól, hogy ha ma engednek a zsidó-
 ellenes terrornak, holnap ellenük fordulhat
 ez a terror.

Mindenestre jellemző hogyan reagálnak
 különböző professzorok az egyetemen ural-
 kodó feszültségre.

A vilnai egyetem mezőgazdasági fakultá-
 sán az egyik professzor úgy akarta elsimi-
 títani az ellentéteket, hogy a zsidókat a bal-
 oldali pádsorokba invitálta — meglehetősen
 barátságos hangon, nehogy sértődnek vegyék
 a felhívást. Pár nap múlva azonban inkább
 állva maradt a pádsorok között, sem hogy
 „leplezett” gettópadba is üljön. A professzor
 szemé láttára vérebe verték.

Egy másik professzor viszont éppenséggel
 magára idézte a nacionalista diákok harag-
 ját. A zsidók itt sem akartak gettópadokba
 ülni. Mire a professzor a terembe lépett,
 már folyt a verekezés.

— Miért bántják őket? — kérdezte a
 nacionalistáktól.

— Mert mi keresztények vagyunk! — fe-
 lítették hehnyén a verekedő diákok.

— Ha Jézus élne ma, ő is gettópadon ülne
 a zsidók mellett — hangzott a professzor
 csattanós replikája.

Gaál Franci és a liberálizmus

A hitlerizmus magyarországi szövívei: a
 nyilaskeresztesek, pár nappal ezelőtt gyűlést
 tartottak a budai Vigadóban, ahol az ut-
 széli demagógia legelképzettebb kifejezé-
 seivel illették — a zsidókon kívül — Bethlen
 István grófot és Eckhardt Tibort, a kis-
 gazdapárt „lakkoipós” szalonpolitikáját. Ter-
 ritőkre kerültek ezenkívül az ugynevezett
 keresztény politikusok is, akik voltak olyan
 vakmerők, hogy a nyilaskeresztesek moz-
 galmát fertőző bacillusok mozgalmához ha-
 sonlították.

A nyilaskeresztesek megállapításai és fő-
 löttébb magasztos kifejezései nem meglepők
 számunkra. Ezek csak változatai azoknak a
 már jólismert megnyilatkozásoknak, ame-
 lyek Közép-Európából indultak el hódító ut-
 jukra. Meglepő csupán egyetlen megnyilat-
 kozás volt a magyar nyilaskeresztesek budai
 gyűlésén és pedig az, hogy Gaál Franci, a
 világi híri magyar színésznőt, mint „a liberá-
 lis szellem egyik legkárosabb jelenségét”
 aposztrofálták a derék hazafiak!

Nem tudjuk, hogy Gaál Francinak mi
 köze van, vagy lehet a liberálizmushoz, csu-
 pán azt tudjuk róla, hogy nemrégiben hagy-
 ta el ősei zsidó vallását és egyike a legkere-
 settebb európai filmszínésznőknek, aki a
 magyar szónok és a magyar színjátszásnak
 sokkal több dicsőséget szerzett, mint ahány
 nyilaskeresztes fővezér együttvéve van Ma-
 gyarországon.

Tudomásunk szerint Gaál Francinak épp-
 oly kevés köze van a liberálizmushoz, mint
 a nyilaskeresztes vezéreknek a tárgyalog-
 sághoz.

Nem lehetetlen azonban, hogy egyéb baj
 is van a Gaál Franci krétája, illetőleg „libe-
 ralizmus” körül.

Igy például baj lehet az is, hogy a színés-
 ző közsímszertem elbűvölő mosolya egyszer-
 sem pazarolta tündökletét a nyilaskeresztes-
 nek hősi vezérkara felé, vagy azokból a te-
 kintélyes összegzekből, amelyeket kivételes
 színésznői teljesítményeivel keresett és ke-
 res, eddig még nem volt hajlandó a nyilasker-
 zeszes-mozgalom oltárán megfelelő arany-
 áldozatokat bemutatni.

Elismerjük, hogy ez elég nagy bünt jelent-
 het a magyarországi szélsőjobboldali reakció
 szövívőinek szemében, miért is Gaál Franci
 joggal illethető a liberális szellem képviselő-
 tének vádjával.

Teljes gözzel folynak a költségvetési munkálatok

Az egyes reszortok csak jelentéktelen mértékben emelik költségvetéseiket. Antonescu atheni utja

Bucuresti, február 10. (Az Uj Kelet
 tud.) Hétfőn este Tatarescu visszaérkezett
 Tg.-Jiuból, ahol a földcsuszamlások káro-
 sultjait látogatta meg és intézkedéseket
 tett a kárvallottak nyomorának enyhíté-
 sére. Kedden délelőtt a miniszterelnöksé-
 gen minisztertanács volt, mely az egyes
 minisztériumok költségvetési tervezetét
 tanulmányozta. Mint az Adeverul értesül,
 Tatarescu hangsúlyozta minisztertanácsai
 előtt, hogy

**a költségvetésnek nem szabad 23 mil-
 liárd 500 millió lejt tullehaladnia.**

A Tempo szerint Cancicov felszólította a
 minisztereket, hogy mondjanak le minden
 büdzséemelésről. Ezt a kérést Tatarescu és
 Inculet is támogatják. A minisztériumok
 közül egyelőre csak az igazságügyminisz-
 térium készítette el költségvetését, mely
 78 millióval tesz ki többet, mint az elmúlt
 évi.

A minisztertanács után Tatarescu ki-
 hallgatónak jelent meg az uralkodónál, aki-
 nek jelentést tett a költségvetési munká-
 latok állásáról. A költségvetések kérdését

szerdán délelőtt folytatódólagosan tárgyalja
 a minisztertanács.

Bucuresti, február 10. A Curentul érte-
 sülései szerint Antonescu szombaton utaz-
 zik Athenába. A szenátus pénteki ülésén a
 külügyminiszter Orleanunak és Manoles-
 cunak a tengerszorosok kérdésében vála-
 szol, majd Gafencu és Iorga kérdéseivel
 kapcsolatban a kisantanttal való viszony-
 nyukról tart exozet.

A külügyminisztériumot az osztrák-román
 fizetési egyezményre vonatkozó tár-
 gyalások foglalkoztatják, melyek a jövő-
 hét elején kezdődnek. Ecéliből vasárnap
 osztrák küldöttség érkezik a fővárosba.
 Ugyancsak folynak a román-olasz keres-
 kedelmi tárgyalások is, mellyel kapcsolat-
 ban a kormány utasításokat küldött meg-
 bizottjainak.

Bucuresti, február 10. Tegnap délután
 Pop Ionel elnököletével a nemzeti parasz-
 tpart transzilvániai képviselői értekezletet
 tartottak, melyen a párt általános tev-
 kenységének keretében a transzilvániai
 párttagozatok kérdéseivel foglalkoztak.

A valenciai kormány elrendelte az általános hadkötelezettség visszaállítását

A kormány szerint Malaga elfoglalása meghosszabbítja a polgárháborút. Madrid körüli adáz harcok folynak

A belga szocialista párt tiltakozó táviratot küldött Malaga bombázása ellen

A Havas valenciai jelentése tudni véli,
 hogy a tegnapi minisztertanácsban elhatá-
 rozást nyert az általános hadkötelezettség
 helyreállítása. Ismeretes, hogy a hadköte-
 lezettséget a polgárháború kitörésekor
 megszüntették és elrendelték a kommunis-
 ta, anarchista és szocialista szindikátusok
 militarizálását.

Egyidejűleg a valenciai külügyminisz-
 térium közleményt adott ki, amely Malaga
 elestét kiüldölné részvételével indokolja.
 Két olasz hadihajóra is hivatkozik a kom-
 müniké, amiket Malaga előtt láttak. Mala-
 ga eleste utolsó megnyilatkozása volt a
 spanyol ügyekre való beavatkozásnak, ami
 nem rövidíti meg a polgárháborút, hanem
 meghosszabbítja, úgyhogy az európai béke
 napról-napra közeledik a szakadékhöz.

A bilbaói rádió tegnap este 21.30 órakor
 leadott jelentése szerint, dacára a felhő-
 szakadásnak, a cordovai fronton a kom-
 mánycsapatok támadásba mentek és min-
 den körzetben visszaverték az ellenséget.
 A Sevilla—Huelva vonalon egy felkelő ka-
 tonai szerelvényt a kormány repülői meg-
 semmisítettek.

A madridi rádió szerint Guadarramában
 és Guadajarában kisebb tüzérsgeli párbaj
 folyt, amely azonban nem módosította az
 állásokat. Aranjueznél élénk bombázás fo-
 lyik.

Avilai jelentés arról számol be, hogy a
 felkelők folytatták offenzívájukat a mad-
 ridi fronton ma hajnalban. Rendkívül adáz
 harcok folynak a Manzanares folyó mel-
 lett. Az időjárás kedvező.

Párizsi jelentés szerint a Le Populaire
 megállapítja Malaga elfoglalásával kap-
 csolatban, hogy abban döntő szerepet az
 olasz segítség játszott.

Salamanca, február 10. (Rador.) A Ha-
 vas jelenti, hogy nemrégiben szó volt róla,
 hogy „frantuista” párt alakul, amely fel-
 ölelné az összes spanyolországi felkelő cso-
 portokat. Tegnap a lapok olyan hírt közöl-
 tek, amely nem eredith csak Franco tábor-
 naktól s amely szerint a franquizmusra vo-
 natkozó híradásokat nem illetékesektől
 szerezték és azok nem felelnek meg Franco
 tábornok felfogásának.

A belga szocialista párt tiltakozó
 táviratot küldött Malaga bom-
 bázása ellen

Brüsszel, február 10. A belga szocialista
 párt nagytanácsa azonos szövegű táviratot
 menesztett Blum francia és Baldwin angol
 miniszterelnökhöz, amelyben a francia és
 angol kormány intervencióját kéri Mala-
 ga bombázásának megszüntetése érdeké-
 ben fontosabb változás nem történt a mad-
 derweldé lemondását miniszteri tárcájáról,
 egyidejűleg bizalmáról biztosította őt.

Madrid, február 10. Madrid védelmi ta-
 nácsának jelentése szerint az utolsó 24 órá-
 ban fontosabb változás nem történt a mad-
 ridi arcvonal egyik körzetében sem.

Londoni jelentés szerint Clissod malagai
 angol alkonzul, aki kénytelen volt a bom-
 bázások elől Gibraltárba menekülni, visz-
 szatért a kikötővárosba, annak meghódítá-
 sa után. A Resolution angol hadihajó Ma-
 laga kikötőjében horgonyoz.

Jakob Frank, az utolsó álmissiás...

Eppen 145 éve, hogy meghalt Jacob
 Frank, aki Leibovic néven podoliai kisvá-
 rosban született, hivatalos néven Jacob
 ben Jehuda Löb nevet viselte, messiás-
 ként lépett fel, majd fejedelmi nevek-
 szerepelt, királyi keresztapa oldalán lé-
 pett át az uralkodó egyház kebelébe, köz-
 ben pedig börtönben szünylődött. Az ilyen
 regényes életpályákat leginkább a közép-
 kor termelt ki, legalább is csak az ilyen
 távoli időbe visszanyúló karriernek tűnnek
 ma számunkra megmagyarázhatatlanok-
 nak. Mi a titka az ilyen különös életpá-
 lyáknak? Valami csodálatos történelmi
 fordulat, mely alkalmul szolgál a szédü-
 lletes életsorsok kialakulására. A többire
 talán a lélekkutató tudna megfelelni, aki
 rá tudna mutatni arra a kölcsönhatásra,
 mikor valaki a tömegre szuggerálja rá a
 maga vezéri elhivatottságát és utána a
 tömeg adja vissza a szuggesztíót és a ve-
 zér immár a tömegtől kapja ezt a hitét,
 hogy valóban ő van a vezetésre elhivatva.
 Sok ilyen álmissiás volt a zsidóság köré-
 ben a középkorban, Jacob Frank azonban
 azért is nevezetes, mert ő volt az utolsó
 a vallási álmissiások sorában.

1726-ban, mikor Frank megszületett a
 lengyel zsidóságot, mely abban az időben
 a zsidóság szellemi központja volt, földre
 sújtotta a Chmelniczki-féle véres pogrom.
 Lelki kiábrándultságát fokozta, hogy a
 Szabbataj Cvi által felkeltett reményke-
 dések megdőlték. Az álmissiás mozgal-
 mának követőit mindenütt elkeseredetten
 üldözték. Az ilyen üldözés tisztítóan és
 ellenkező irányban egyaránt szokott hat-
 ni. A szenvedés megedzette és megtisztí-
 totta a lelkeket és utat tört a chassidiz-
 musnak, de a vallásos megújulás után
 való vágy mellékutra is tévedt... A szab-
 atianizmus titkos konventikulumban
 tovább folyt. Ha eretneket láttak a hi-
 vőiben, a föld alatt folytatták a maguk
 ritusát. Jacob Frank ebben a légkörben
 nőtt fel. A való élet helyett ábrándban
 és képzelgésekben talált kielégülést. Elet-
 sora Törökországba vetette, Szmyrnában,
 Szalonikiben, házaló utjain rátalált a
 szabatianizmus rejtekhelyeire. Szinleg
 felvette az iszlám vallást és buzgó tanít-
 ványa lett a titkos sektáriusoknak. Ebb-
 en megtalálta hivatását és visszatért
 hazájába, hogy bevilágítson a lelkek söt-
 éttségébe.

Először Lembergben bontotta ki az új
 vallás zászlaját Frank. Itt Jehuda Löb
 Krysa, a Zohár ismerőse és a Schur Le-
 vérek lettek vallásának előfutárai. A
 kultus központjában maga Frank állt
 mint messiás, míg a matronia szerepét a
 felesége, igen szép török nő töltötte be.
 A szigorú rabbinus azonban nem türte
 a különös mozgalmat, ezért egy kis podo-
 liai városba, Lanskorombba tették át szé-
 helyüket. A mozgalom innen terjedt el
 nagy tömegek közt. A szekta működése
 botrányban robbant ki, mert egyesek
 meglettek a szekta szertartásait, melyek-
 ben férfiak és nők tulzoltan átszellemült
 extázisba estek. Rabbiszek elé került az
 ügy, a nők töredelmes vallomást tettek.
 A főbűnösökre átkot szabtak ki, melyet
 évente felolvastak a zsinagógában, majd
 az átkot kiterjesztették az összes szab-
 atianusokra és kabalisztikusi művek ol-
 vasását tiltották.

A zsidóságnál nem volt szerencséje a
 mozgalomnak, ezért másfelé orientáló-
 tak. Dembovski podoliai püspök alkal-
 masnak találta ezt a szektát arra, hogy
 hittérítési akcióját szélesebb körökre ter-
 jeszthesse ki. Ezért a püspök elrendelte,
 hogy a rabbi nyilvános hitvita keretében
 mérkőzzenek meg az új vallással. He-
 tekig folyt ez a vitaközlés, melyben a
 rabbiat feszelegte, hogy a frankisták
 tételeinek támadását a keresztény vallás

támadásainak lehetett volna értelmezni, de a püspök ítélete amúgy is készen volt már. A vita nyomán elrendelték, hogy Podolia területén el kell égetni az összes Talmud-példányokat. Ezt az ítéletet a zsidó lakosság jajveszkelése közben, nyilvános szertartások során végrehajtották. A „kontratalmudisták” győzelme véglegesnek látszott, de Dembovski püspök hirtelen halálával megszűnt a mozgalom materiális támogatása és ezért hatalma, a biztató kezdet ellenére, aláhanyatlani látszott.

De a nagytrőri férfi ezuttal is megtalálta az utat, hogy az egyház támogatását más oldalról biztosítsa. Ajánlatot tett a lengbergi érseknek, hogy tizenöt-ezer hívet áttéríti. Mindössze azt kötötte ki, hogy hívei megtarthassák különállásukat, közös településen lakhassanak, kaftánt és szakált viselhessenek, az étkezési szabályokat és a Zohárt pontosan követhessék. Ennek ellenértékül felajánlotta, hogy egy újabb hitvitát során bebizonyítja a vérvád igazságát.

Igen szomorú napok előtt állt a lengyel zsidóság. Az első vitaközlés után a talmod-égetés gyökerezett, vajjon most embermágyak gyuladjanak ki?

A lengbergi székesegyházban 1579 július 17-én előkelő nemesi és papi hallgatóság gyűlt egybe. A pódiumon szerencsétlen, üzött lengyel zsidók. A rabbikat Chaim Rappaport vezette. Megfélemlített, tudományos képzettség nélkül való, szánalmas, megtört zsidó vitázók álltak szemben a fenhéjázó szerencselovagokkal. Rettenetes hetek sulyosodtak a zsidókra. A vérvád-izgatás évek óta szedte áldozatait, kínzások, kivégzések napirenden voltak. Alig egy éve, hogy Jacob Selig a pápától kért segítséget és XIII. Kelemen pápa ígéretet is tett. De vajjon jött-e már Rómából intézkedés? Szeptember 10-én hangzott el az ítélet, mely szerint a dogmatikai vitában a zsidókat legyőzöttéknek jelentették ki, de a vérvád bizonyítását meg nem történtnek nyilvánították. Kimondhatatlan nyomorúság háramlott el ezzel a zsidóság felől és csak Mikulski, a vitaközlés jegyzője, használta fel a frankisták alávaló vádaskodását és „Zsidó gonoszság” címen röpiratot irt ennek alapján. Mennyi alaptalan vérvádpert merített „érveit” ebből a munkából!

Frank most már célnál volt, a lengyel élet középpontjába került. Lenyerve több, mint ötszáz, vidéken szintén sokszáz híve vette fel a keresztény vallást. Az áttérők nemességét, rangot, hivatalot kaptak. Maga Frank királyi keresztapja, III. Ágost király oldalán tette meg ezt a lépést. A keresztelési szertartás az udvar és az egész nemesség is megjelent. Szédítő iramban ért el Frank a legmagasabb csúcra, hogy onnan még mélyebbre zuhanjon.

1760-ban már Czenstochau börtönében ül és itt tölt tizenhárom évet. Először a papság derítette fel a multját, majd a világi hatalom látta jónak, hogy őt párthiveitől elkülönítse. Mikor Lengyelországot felosztották, az izlám és kereszténység után az orosz valláshoz is próbált közeledni Frank, de ez az újabb fordulása már nem sikerült. Egyéni szabadságát azonban meghozta a cári uralom.

Házájában már nem lehetett talaja Franknak, ezért nyugati országokba helyezte át tevékenységét. A felkelő Európa közepette is akadnak községek, melyek csatlakoztak mozgalmához.

Brünnből csakhamar Csehországra is áterjedt a mozgalom és Frank a császári udvarnál is elismerésre talált. Éva leánya, aki virágzó hajadonná serdült, II. József trónörökös tetszését is megnyerte. Lehet, hogy ezért kellett osztrák területéről tovább vándorolnia. A Majnamenti Offenbachban ütötte fel ezután szállását Frank, aki az Isenburgok fejedelmi kastélyába vonul be udvarával együtt. „Freiherr von Offenbach”-nak nevezte magát és 1786-tól kezdve itt székel. Zarándokok jöttek hozzá Csehországból és gyermekeiket apród-szolgálatra adták hozzá. Frankista községek szerte az országban mindenütt voltak, valóságos szivbeli hitté vált az a mozgalom a szellemi csatáktól feldült nyugaton is. Biborvörös ruházatot viseli az udvari kíséret és a hintón ülő kocsis és ázsiai pompa övezte Frankot, akit a legnagyobb kihatású politikai események sem tudtak ezután ledönteni. Csak Éva leánya, a „szent urnó” sorsa vesztett el ismeretlenül az idők feneketlen mélyében.

A VASGYÁROS

A nagyhatalmu Baldwin és családja. Az „angol polgár” a világbirodalom politikájának élén. Betty, a konzervatív párt kortese és Oliver, a szocialista propaganda-énekes

London, február hó.

Addig mondták, mondogatták, hogy Stanley Baldwin öreg, fáradt, beteges, legfeljebb még pár hónapig marad a brit kormány élén, míg most már nagyon valószínűnek látszik, hogy Anglia miniszterelnöke még a koronázás után is a számtalanszor elbucsztatott Baldwin lesz. Valóban pedig az a helyzet, hogy Baldwin, aki az 1937-es esztendővel hetvenedik életévébe lépett, addig marad miniszterelnök, ameddig csak akar. A királyválság sikeres megoldása után, melynek során Baldwin az angol alkotmányos parlamentáriszmus megingathatatlan öröké mutatózott, személyes presztízse, politikai súlya nagyobb, mint valaha is volt hosszú közéleti szereplése alatt. Nemcsak a már-már zendülésre hajlamos konzervatív csoportok soraközébe lépett, hanem még az ellenzék is fékezte támadásait, mintha a munkáspárt is belátta volna, hogy az angol demokrácia ügye jobb kezekbe alig helyezhető, mint a pipás konzervatív vasgyáros biztos kezébe.

A vasgyáros felesége

Bármennyire népszerű, bármennyire ismert is Baldwin hazájában, magánéletéről édeskeveset tud a nagy nyilvánosság. Ebben a tekintetben is számszázalékos angol a konzervatív párt vezére. Jól tudja, hogy zárkózott polgártársai nem szeretik a közszereplés és a magánélet egybekeverését és még a „nagyok” privát ügyeire sem kíváncsiak. Az angol királydráma tulajdonképpen akkor kezdődött el, mikor az angolok kénytelen-kelletlenül törődni kezdtek uralkodójuk magánéletével. Ameddig csak lehetett, nem vettek róla tudomást. A Baldwin család nem szolgál szenzációkkal.

A gazdasági válság tetőpontján a Baldwin-vagyon jelentős része is elveszett, de a konjunktura beköszönte bőséges kárpótlást hozott. Egyszerűen öltözködő, családias életet kedvelő asszony Mrs. Baldwin, aki a személyes érvényesülést sohasem ambicionálta, de mindig megálta helyét, ha férjének segíthetett. A konzervatív női szervezetekben átvette a pártvezér feleségét megillető szerepet és ha kellett, még kellemes és gyakorlott szónoknak is bizonyult. Politikai kötelezettségeinél nagyobb terhet ró rá azonban a jótékonyági akciók irányítása. Angliában a kórházak és más jótékonyági intézmények fenntartásáról az állam helyett a társadalom gondoskodik és bármennyire is jogos az a sok bírálat, melyben a „charity” szellemét és módszereit részesítik, kétségtelen, hogy az angol társadalom önként oly erőfeszítésekre képes, amelyeket másutt még kényszerrendszabályokkal sem érnek el. Lucie Baldwin arról nevezetes, hogy ő nyitja meg a legtöbb jótékonyági bazárt és az Angliában, ahol naponta száz és száz ilyen esemény zajlik le, igazán jelent valamit. Emellett azonban áldozatkész és hűségese kísérelje, társa férjének. Mindenekelőtt az ő ápolásának köszönhető, hogy Baldwin egészsége a hosszú gyengélkedés után, mely politikai pályájának már majdnem véget vetett, teljesen helyreállt. Erthető büszkeséggel jelentette ki ekkor Mrs. Baldwin: „Férjem évek óta nem volt annyira fiatalos és erős, mint most.” És hogy ez valóban így van, hamarosan be is bizonyosodott.

A Baldwin-gyermekek

A Baldwin-házaspár hat gyereke közül a nyilvánosság csak kettőt ismer. Margot Baldwin egy nagyiparoshoz, Sir Herbert Maurice Huntingdon Whiteley-hez ment feleségül és vidéki otthonából csak ritkán rándul fel a főváros zajló forgatagába. Huga, Lorna, férjével, Arthur Howarddal, aki Lord Stratcona öccse, London egyik legelőgánsabb utcájában, a Park Lanen lakik, négy gyermekének nevelése lefoglalja minden idejét. Még kevesebb szó esik a harmadik Baldwin-leányról, Mrs. George Kemp-Welchről. A két fiú közül a fiatalabbik, Arthur Vindham Baldwin, ügylész, nem igen érdekli a politika iránt és különben sem vágyakozik a nyilvánosság elé. Amikor

Mérnök! Gyár! Orvos!

Minden német (25% redukció!), francia, angol, stb. folyóirat és könyv LEPAGE-nál Cluj. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-tól, Cluj, jelezve mely szakma érdekli.

a közelmúltban feleségül vette egy amerikai bankár leányát, az esküvő hangsúlyozottan polgári keretek között folyt le, úgyhogy a kivülálló nem is igen tudták, hogy a szerény lakodalmat a miniszterelnök fiaé. Pedig különben a londoni menyegzők a társadalmi élet revüszertien megrendezett ragyogó eseményei.

Fivér és nővér ellentétes politikai táborban

MacDonald és Lloyd George lányához hasonlóan a legfiatalabb Baldwin leány, Betty, apja leghűségesebb munkatársa. Talán ezért nem is ment még férjhez, viszont már tizenöt esztendeje alaposan kiveszi a részét a politikai küzdelmekből. Már négy választás során agítált egész Anglián keresztül a konzervatív párt jelöltjei érdekében, de ő maga sohasem fogadta el a felajánlott mandátumot, bár még az ellenzék szerint is helyet érdemelne a parlamentben. A választási harcok egyik legkiválóbb, legérdekesebb epizódja volt, ahányszor csak Betty Baldwin a négyüléseken szembekerült bátyjával, Oliver Baldwinval.

A legidősebb Baldwin-fiu most negyvenesztendő, de ápoltszöke bajszával, sapadt arcával, álmódzó szemével jóval fiatalabbnak hat. Oliver Baldwin — mint ez angol polgárcsaládoknál oly gyakran előfordul — már igen korán kitört családja keretei, hagyományai közül. Apja izig-vegig a realitás, a gyakorlati élet embere. Oliver költőnek indult. Sőt szocialista költőnek. A konzervatív pártvezér fia már diákkorában a munkáspárthoz csatlakozott és még ennek is szélsőbal szárnyán helyezkedett el. Két ízben is megkísérelte, hogy a Labour programjával bekerüljön az alsóházba, de apja hívei ismételen megbukatták. Tulnagyo-

litikai érzékről eddig nem igen tett tanúságot. Sir Oswald Mosleyt tekintette vezetőnek, akiből időközben az angol fasizták „Leader”-je lett. Amikor Oliver Baldwin lelkes támogatása szocialista mandátumot szerzett Mosleynek, a diadalittas miniszterelnök-fiu prófétának csapott fel. „Küszöbön az idő, amikor csak két párt lesz Angliában, a szocialista és a kommunista párt” — jósolta. Közben tizenkét év telt el, úgyhogy ma megállapítható, Oliver Baldwin mint jó se megbukott... Ettől eltekintve, szeretik szocialista körökben, már csak azért is, mert kiváló muzsikuss és forradalmi dalok éneklésével élénkíti a munkáspárti ünnepek műsorát.

Eden, a politikai gyermek

Lord Rothermere, aki sem az apát, sem a fiut nem nagyon kedveli, vasárnapi lapjába, a Sunday Dispatchba politikai cikkeket írat Oliver Baldwinval, melyekben a fiatalember szeretettel kellemetlenkedik apjának. Az öreg Baldwin, bár ezt kifelé sohasem árulja el, mélységesen fájlalja az ellentétet kétségtelenül tehetséges fiával. Nem is annyira fia baloldalisága bántja, mint inkább az, hogy nem teremthet államférfi dinasztiát, mint a Chamberlainek, a Churchillék vagy Mac-Donaldok. Sokan azt mondják, hogy ez az érzés magyarázza ragaszkodását Anthony Edenhez, akit „rossz utra tért” fia helyett ugyiszólva politikai gyermekének adoptált. Viszont nagy tévedés volna azt hinni, hogy az apa és a fiu között lévő politikai ellentét kihat személyes viszonyukra. A konzervatív miniszterelnök évről-évre átutal négy-száz fontot szocialista fia számlájára és még sohasem bírta nyilvánosan Oliver magatartását.

(R. L.)

Dr. Mendelovits nagyjelentőségű akciója a zsidó tömeg-betegségek elleni harc megszervezésére

A zsidó orvosi kar egyöntetű lelkesedéssel tette magáévá dr. Mendelovits tervezetét

Cluj, február 10. A zsidó társadalmi segély és jótékonyseg régi hibája és csúkevénye, hogy nem alkalmazkodik az idők követelményeinek és bármilyen átalakulás is megkeresztül a zsidó tömegek helyzete, a zsidó filantropia módszerei változatlanok maradnak. A zsidó nyomor régóta nagy, ijesztő tömegjelenség már, a zsidó filantropia azonban még mindig nem jutott el ahhoz a felismeréshez, hogy népsegélyt kell nyújtania és a helyi jótékonykodásból népi szociálpolitikát kell teremteni.

Ennek a felismerésnek bator és példaadó megnyilatkozása az az akció, amelyet még az elmúlt év áprilisában indított be Mendelovits dr, a jeles cluji orvos, amikor átvette a Chevra Kadisa egészségügyi osztályának vezetését és feladatának a szegény zsidó betegek tervszerű ellátásának, a társadalmi jellegű betegségek és különösképpen a zsidó népbetegségek elleni küzdelem megszervezését tűzte ki helyes szociál-higiéniai elvek alkalmazásával.

Aki tudja, milyen egészségügyi viszonyok között élnek a szegény tömegek, nyomban megérti ennek a nagyszerű és bator kezdeményezésnek óriási jelentőségét. A Chevra egészségügyi apparátusával, a női alegegyesület és az Eszter-rend ápolónőinek mozgósításával elsősorban a szegény betegek rendszeres látogatását, ellenőrzését, az egészségügyi felvilágosítást és egyúttal szociális adatok helyszíni felvételét akarja megszervezni dr Mendelovits. A fiatal betegek számára egészen újszerű nyaraltatási akciót irányoz elő a tervezete, amelynek legfontosabb része azonban a tisztaságra való szigorú nevelése a szegény zsidó családoknak.

Dr Mendelovits amilyen alaposággal és nagy látókörrel készítette el tervezetét, olyan nagyvonalúsággal indította be akciójának gyakorlati részét. Körkérdezést és tapasztalatait kérte a zsidó népbetegségek elleni küzdelem kérdéseire vonatkozólag. S mi sem jellemzőbb az akció égetően szükséges és időszerű voltára, mint az az egyöntetű lelkesedés, amellyel a cluji zsidó orvosi kar — mely legjobban ismeri a szegény zsidó tömegek kétségbeesztő egészségügyi helyzetét — dr Mendelovits kezdeményezését fogadta.

A szakorvosok válasza dr Mendelovits

körkérdesére magukban véve is rendkívül érdekes dokumentumok, amelyekben tapasztalataik alapján mutatnak rá a társadalmi és népi jellegű betegségekre és javaslatokat tesznek a betegségek elleni küzdelemnek a dr Mendelovits tervének keretében való megszervezésére.

Dr Roth Marcel tanár válaszelevelében lelkesen üdvözlöi dr Mendelovits akcióját és széles orvosi ankté megrendezését javasolja. Dr Hamburg József alapos válaszirataiban behatóan foglalkozik azokkal a szembetegségekkel, amelyek különösen a zsidó tömeg között terjednek. Löbl Adolf dr és Samu Dező dr a bőrbetegségekkel kapcsolatos rendkívül figyelemreméltó tapasztalataikat közli leveleikben és gyakorlati javaslatokat tesznek. Dr Erdős Imre, mint gyermekorvos szól hozzá alapos és részletes levélben dr Mendelovits kezdeményezéséhez. És hasonló segítőkészséggel karolták fel a kezdeményezést: dr Heller József, dr Sonnenwirth, dr Moricz, dr Király, dr Kepes, stb.

Dr Mendelovits nagyszabású terveinek megvalósítása legegésőbb és legsürgősebb feladata a cluji társadalmi segélynek és hinniük kell, hogy ezt elsősorban maga a Chevra Kadisa vezetősége fogja lehetővé tenni. Eppen ezért nem lehet kétséges, hogy a Chevra Kadisa vasárnapi gyűlése, amely a Chevra egészségügyi osztályának további vezetése ügyében fog határozni, ismét dr Mendelovitsot fogja a fontos munka élére állítani, amál is inkább, mivel dr Jacobi József főorvos, dr Fenichel igazgató-főorvos, dr Roth tanárral az élén a cluji zsidó orvosi kar legjelesebbjei közös beadványban adták kifejezést eme óhajuknak a Chevra vezetősége előtt.

Az összmunkásság kultüreseménye zajlik le e hó 14-én, vasárnap délelőtti pont fél 11 órai kezdettel a Davila Színházban. A munkásműkedvelők színre hozzák Boros Elemér 3 felvonásos tragikomédiáját, a Forgóselet. A szindarab maga nemcsak mindvégig izgalmas és lenyűgöző, hanem a békét is szolgálja. Megérdemli, hogy minden munkás és haladószellemű polgár családijával együtt megtekintse. Mindenki igyekezzen a jegyét megszerezni, mert a nagy érdeklődésre való tekintettel a jegyek már csak korlátozott számban kaphatók: a munkásszervezetknél.

A sighet-i esküdtzék szenzációja: a zsidó gyilkos

Tizévi feyházra ítélte a sighet-i esküdtzék Majerovits Mózes Aron asztalosmestert, aki két fejszecsapással meggyilkolta volt menyasszonyát

Majerovits Mózes Aron és Hoch Bella szerelmi tragédiája a maramuresi kisközségben

Sighet, február 10. (Az Uj Kelet tud.)
Esküdtzék tárgyalás. Sigheten, ahol sok az olyan ember, akinek nincs semmi tennivalója, az esküdtzék tárgyalás nagy esemény. Ez az esküdtzék tárgyalás pedig, melynek vádlottja a Majerovits Mózes Aron 24 éves asztalosmester, egyenesen szenzációzámba megy. Sigheten talán Husz Abraham óta nem hallottak zsidó gyilkosról. És különösen nagy egy zsidó, józan iparosember, szerelmi féltésből kövessen el gyilkosságot, erről semmiféle maramuresi krónika nem számol be, holott ezek a maramuresi krónikák a legfurcsább történetekkel vannak tele zsidó sorsokról.

Az elhagyott szerelmes bosszúja

Holott ezáltal valóban zsidó gyilkos és be is ismerte tettét. Majerovits Mózes Aron 1936 október 26-án két fejszecsapással meggyilkolta Hoch Bellát, a Sighetli határos Japa község egyetlen varrodájának tulajdonosnőjét. És mindez két évi udvarlás után, a lány házasságkötésének küszöbén történt. Az esemény már annak idején a megdöbbentés erejével hatott Maramures zsidóságában. Ezért érthető, hogy az esküdtzék tárgyalóterem felé vezető folyókat zsufolásig töltötte meg az érdeklődő tömeg, a teremben mozdulni sem lehet, az esküdtzek is csak nagynehezen sikerül helyeikre jutniok, mert a bejáratokat valóságos eltorlaszolta a közönség.

Dr. Vasvári oradeai táblaelnök a szokásos formalitások és az esküdték kisorsolása után nyitotta meg az izgalomban bővelkedő tárgyalást.

A vádiratot feszült érdeklődéssel hallgatták. Majerovits Mózes és Hoch Bella között két éven keresztül szövődött a szerelmi ketős. Az egész környék arról beszélt, hogy a fiatalok házasságot fognak kötni. Később aztán a lány olyan rossz tulajdonságokat fedezett fel kéréjében, melyeknek alapján visszautasította. A fiú öngyilkossággal, majd a lány meggyilkolásával fenyegetőzött és amikor már szavakkal nem tudott hatni a leányra, tetthez folyamodott: két fejszecsapással megölte.

A hajmeresztő dráma részletei a következőképpen alakulnak ki a vádiratból:

A két fejszecsapás
„Majerovits október 26-án délután 3 óra tájban, miután néhány deci pálinkával batorságot öntött magába, felkereste Hoch Bellát a varrodában. Itt egy paraszttasszont talált, akit valamilyen ürüggyel elküldött, majd utolsó kísérletet tett, hogy a lányt jobb belátásra bírja. Ez azonban kerek elutasította, mire Majerovits előrántotta kabátja alól a magával hozott fejszét és hátulról fejszujtotta a lányt, aki akkor varrógépe fölé hajolva dolgozott. A lánynak még volt annyi ereje, hogy segítség után kiáltson, majd kíváncsorgott az uccára és összeesett. A sighet-i kórházba szállították, ahol másnap éjjel meghalt. A gyilkos megszökött, majd néhány napi bujdosás után önként jelentkezett a sighet-i ügyészségen.

A vádlott vall az esküdtzék előtt
Jómegjelenésű, csinos fiú a vádlott. De az arca bábszerű, élettelen, a szemei zavarosak. Az értelmetlen ember üres tekintete teszi élettelenül az arcát, mely határozottan a korlátolt benyomását kelti. Féltéken, de azért folyékonyan és összefüggően teszi meg vallomását. Ocsó szentimentalizmus és álromantika, néhány üres frázis puffog el erbeszélésében.

„Több mint két éve, hogy udvaroltam a lánynak — mondja —, akit az életnél is jobban szerettem, hiszen kétszer is öngyilkos akartam lenni miatta. Apátlan, anyátlan árva vagyok. Nem volt hová mennem és Hoch Bella édesanyja, aki édes unokatestvérem és bátyámnak anyója, meghívott magukhoz. Ez 1934-ben történt és nekem tavasszal be kellett vonulnom katonának. Arról volt szó, hogy

leszerelés után feleségül veszem Bellát, aki azt mondotta nekem, hogy szeret engem.

Akkor még senkinek ellenezte tervünket, sőt többször kezelt kellett adnom rá, hogy visszajöjök és a lányt feleségül veszem. Nos én visszajöttem. Közben

a katonasághoz pénzt, csomagokat és

szerelmes leveket kaptam a lánytól, akit jegyesemnek tekinttem.

En is állandóan irtam haza szerelmes leveleket és leszerelés után Japára utaztam, hogy házasságot kössök vele. Az eljegyzés azonban késelt, mert szerencsétlenségre a lány apja nem volt otthon.

A jólsikerült almaexport

A fiatalok már ki is szemelték a házat, amelyet ki akartak bérelni. Gyűjtötték a pénzt és már ki volt tűzve az eljegyzés napja.

Es ekkor következett be a váratlan fordulat. Abban az évben sok alma termett Maramuresben. A lány bátyjának egy idősebb rokona almát exportált és sokat keresett rajta. Ez is megkérte a lány kezét. A szülőknek jobban tetszett az új, gazdagabb kérés és Majerovits-csal érezettni kezdték, hogy ő már fölösleges. Később kerekén kiutasították a házból.

— Nagyon szerettem a lányt — mondja a

REUMÁT, HÜLEST NEURALGIKUS FÁJDALMAKAT MÉG HA KRONIKUSAK
Togal
még ha... meggyógyítja a...

vádolt — és nem tudtam volna nála nélkül élni.

A szegényt sem tudtam volna elviselni, hogy két évi hűsleges udvarlás után ki-dobtak.

Ekkor elhatároztam, hogy öngyilkos leszek. Megakadályoztak tettem elkövetésében. Mikor a lány hírül vette, azt mondotta, hogy engem szeret.

Most aztán olyan része következett a váromlásnak, amelyből erősen kiérződik az erőszakosság.

— Azt kérte tőlem, hogy öljem meg őt is, mielőtt öngyilkos leszek.

Mejerovits itt elhallgatott. A közönség szemmel láthatólag két táborra oszlott. Sokan hittek Mejerovitsnak. Feszült figyelem közepette folytatta vallomását.

— Aztán megtudtam, hogy a lány mégis a másiknak lesz a felesége. Már ki is volt tűzve másnap estére az eljegyzés. Bánatomban leíttam magam. Aztán már nem tudom mi történt. Emlékszem, hogy felkerestem a lányt, hogy megegyezzen elhatározásának megmáltására birjam.

— Magam sem tudom, hogyan tehettem meg... Várom méltó büntetésemet.

Ellentmondó tanuvallomások

A vádlott mélyen megrendülve ül helyére. A teremben percekig csend van. Aztán tanuvallomások következnek. Ritkán hangzanak el bírói fórum előtt ilyen homlokegyenest ellenkező vallomások. A vád tanui, főképpen a meggyilkolt lány rokonai, azt állítják, hogy gonosz, munkakerülő, lusta ember a

vádolt, aki állandóan pénzt kért a lánytól és többször lopott. Ezért elleneztek a házasságot és utasították ki a házból. A védelem tanui viszont Mejerovits jóra való, szorgalmas fiú, akinek sohasem volt baja senkivel. Senkinek tud róla, hogy valaha is lopással gyanúsították volna. Tudják viszont, hogy nagyon szerette a lányt. Mindenki megdöbbenett tettének hallatára, mert azelőtt a légynek sem tudott vétetni.

Súlyos verdíkt

Dr Gyenge Béla a magánvád részéről súlyos büntetést kér, Chindris főügyész pedig gyilkosság büntetést látja fenforogni. Dr Tite György az enyhítő körülményekre hívta fel az esküdték figyelmét. Nem a vádlott az egyedüli bűnös, mert a családtagok, akik megakadályozták a fiatalok egybekelését, szintén bűnösök. Hasonló szellemben beszélt dr Székely Menyhért is.

Hosszas tanácskozás után este kilenc órakor súlyos verdíkt hozott az esküdtzék. Arra a kérdésre, hogy erősen felindult állapotban követte-e el tettét, nemmel szavaztak az esküdték, de elismerik, hogy enyhítő körülmények állanak fenn. Mindezek betudásával

tíz évi feyházra ítélték a gyilkost. Ezenfelül politikai jogait tíz évre függesztették fel, százezer lej kártérítésre és 25 ezer lej perkoltság kifizetésére kötelezték Mejerovits mélyen megtörve fogadta az ítéletet és felfolyamodást jelentett be.

(k. k.)

Irredenta aknamunka Napoleon szülőföldjéért

A földközítengeri status quo és Korzika

Párizs, február 10. Az angol-olasz egyezmény, amely a földközítengeri status quo megőrzésére vonatkozik, Franciaországot nemcsak spanyol vonatkozásban érdekli, mert ezenkívül szó van az egyezmény keretén belül Korzikáról is.

Korzika már régen, az egységes Olaszország megalapítása előtt, Franciaországhoz tartozott. Szoros politikai, gazdasági és kulturális kapcsolatok fizik az anyaországhoz és a legújabb időkig a legvérmesebb olasz nacionalistáknak sem jutott az eszébe, hogy Napoleon szülőföldjét elvtassa Franciaországtól, amióta azonban a fasizmus lett urrá Olaszországban, az erőkapott imperializmus mind nyilvánosabban folytatja az agitációt Korzikának Olaszországhoz való csatolása érdekében.

A jobboldali francia lapok, amelyek egyébként a legszélsőbb nacionalizmust harsogják, nem beszélnek erről a kérdérről. Nekik olyan kedves a fasizmus, hogy ennek érdekében mindent elhallgatnak, ami bizonyítékát adná annak, hogy a jelenlegi olasz rendszer távolról sem olyan barátságos Franciaországgal szemben, mint ahogy azt a francia reakciók el szeretnék hitetni.

A baloldali sajtó irányítja rá a figyelmet arra a munkára, amely Rómában a korzikai irredenta mozgalmat elindította, irányítja és táplálja. Ezek a lapok megír-

ják, hogy a római propaganda-minisztériumban alakult meg az irredenta mozgalomnak ez a legújabb ága. Ennek kezdeményezésére alakult meg a páviai központi nemzeti intézet vezetése mellett több ugynevezett korzikai kultúrscsoport. Szeptemberben alakítottak ilyen csoportot Turinban, néhány nappal ezelőtt Milanóban és ilyen csoport működik Livornóban. Ezek a szervek előadásokat rendeznek, amelyek azt a gondolatot szolgálják, hogy Korzika olasz terület, olasz a lakossága és olasz a multja. Ezek szerint Korzika minden történelmi alakja, még az a Pascal Paoli is, aki negyven esztendeig fegyveresen harcolt Génu ellen, olasz hazafi volt és szóban és írásban hangoztatják, hogy Napoleon is olasz volt és utalnak arra a hasonlatosságra, amelyet Napoleon és Mussolini megjelenése és a nyilvánosság előtt való szereplése között fölfedeznek. Ez a propaganda a Korzikában még mindig előforduló maláriát is a francia uralomnak tulajdonítja, elhallgatva azt, hogy a malária nem kiméli Dél-Olaszország népét se. Olasz lapok a legnagyobb mértékben szolgálatába álltak ennek a propagandának, sőt mind nagyobb számban küldenek agitátorokat Korzikába, hogy ott szóbeli agitációt fejtsenek ki. Sőt Korzika fővárosában, Ajacióban már ilyen programmal korzikai tájszóval irt napilapot is megindítottak.

A Spanyolországban elesett légionáriusok holtteste a cluji pályaudvaron

Zöldinges gárdisták és parasztlak százai tisztelegtek a misénél, amit Colan püspök celebrált

Bucuresti, február 10. A két halott légionárius koporsóját szállító különvonat tegnap reggel indult el Cernautiból. A vonatot Moldovában az emberek ezrel fogadták.

Pascaniban az állomás perronján istentiszteletet tartottak.

Bacauban gyászfátyollal bevont zászlók mögött várta hatalmas tömeg a vonatot. Az állomáson 10 szentelt vízzel telt kehely volt felállítva, az istentiszteletet egész se-

reg lelkész celebrálta.

A vonat Ghimesnél ért Transzilvániába és 11.53 órakor futott be Toplizara, ahol reggel 5.44-ig maradt. Akkor rövid Te Deum után, Reghin felé vette útját. Targu-Muresre reggel 8.10 órakor érkezett a vonat.

A légionáriusok koporsója Clujon

Cluj, február 10. Hivatalos értesítés szerint pont délben 12 órára jelezték a Motza

és Marin holttesteit szállító különvonat Clujra érkezését. Fél 12 órakor már hatalmas tömeg szorongott az állomás előtti téren a koporsók számára elhelyezett pálmákkal és kandalóberekkel körülvett két ravatal köré. Az állomás épületével szemben az Albina ház homlokzatán hatalmas fehér vásznat lengetett a szél, rajta e felírás: „Nem azért él az ember, hogy éppen csak éljen, hanem, hogy cselekedeteivel szolgálja az Istent. Jon Motza.”

A vaspálya színébe öltözött zöld inges fiatalberek tartották fenn a rendet, míg ugyancsak zöld inges diákok, és diáklányok, munkások és munkások zárt sorokban vonultak fel a térre. Két oldalt pedig diákok állottak sorfalat. Mintegy 20 kékes fiatalberekkel képviseltette magát a Cuza-Goga nemzeti keresztény párt is. A pályaudvaron szintén nagy tömeg gyűlt össze. Itt is zöldinges fiatalberek szorították egy vonalba az egyre zsufolódó közönséget. A megerősített karhatalom élén Pulca rendőrkezes volt és dr. Draghiciu rendőrigazgató ügyeltek fel a rendre.

Háromnegyed egykor nagy papi segédlettel kivonult a pályaudvarra Colan ortodox püspök is. Pontban egy óra előtt öt perccel begördült a pályaudvarra a koporsókat szállító különvonat, amely a mozdonyon kívül két személykocsiból, csomagkocsiból és a zöld fenyőágakkal és nemzeti színekkel díszített halottas kocsiból állott. A pályaudvaron lévő zöldinges zárt csoport felemelt karral, Hitlerista módon köszöntötte a vonatot, amelyet a szerelvényen érkező zöldingesek és parasztlak szintén felemelt karral viszonoztak. Néhány másodpercig tartott a néma tisztelgés, majd egyik vagonból a fekete kendővel felkötött karu Bănică Dobret segítették le, aki szintén a felkelők oldalán harcolva sebesült meg. Ezután egyenként leszállottak Zelea Codreanu, Cantacuzino Grăniceru tábornok és a kíséretükben lévő többi zöldingesek.

A cluji zöldinges csoport gyászdulóra zendített rá, amelynek hangjai mellett a nemzeti színű lepelbe takart koporsókat leemelték a vagonból. Colan püspök bezeneltelte a koporsókat, amelyeket vállukon vive kiszállítottak az állomás előtti térre. Itt Colan püspök nagy papi segédlettel istentiszteletet celebrált, majd Zelea Codreanu, Cantacuzino Grăniceru és Veres Tiberiu a cluji Petru Maior diákegyesület elnöke tartottak gyászbeszédet. A két koporsót ezután visszavitték a szerelvényre, amely két óra öt perccel futott ki a cluji állomásra.

— Ha influenzája van, gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei a természetes „Forenc Újzet” keserűviz használata által gyakran és alaposan kitisztattassanak. Az orvosok ajánlják.

SPORT

Mégis: Bergmann a férfi-egyes világbajnoka

Cluj, február 10. (Az Uj Kelet tud.) Badenből — saját tudósítónktól — kapott értesítés alapján közölhetjük, hogy az asztaliteniszvilágbajnokság férfi-egyes számát Bergmann ausztriai zsidó versenyző nyerte, aki a lengyelországi Ehrlichet legyőzte.

Az asztaliteniszvilágbajnokság védőinek és helyezetteinek névsora különben a következő:

Férficsapat

1. USA, 2. Magyarország, 3. Csehszlovákia.

Nőicsapat

1. USA, 2. Németország, 3. Csehszlovákia.

Férfi-egyes

1. Bergmann Ausztria, 2. Ehrlich Lengyelország, 3. Hartinger Ausztria és Soós Magyarország. (Döntő: 19:21, 25:23; 19:21, 21:14, 21:11.)

Női egyes

Világbajnok nincs. (A döntőben Aaronst USA és Pritzit Ausztria 21:12, 18:21, 16:19 állásnál időtúllépés miatt leléptették.) 3. Kettnerova Csehszlovákia és Busmann Németország.

Férfipáros

1. Blattner — Mc Clure USA, 2. Bergmann — Göbel Ausztria, 3. Tereba — Silar és Hamr — Pivec Csehszlovákia. (Döntő: 19:21, 20:22, 22:20, 21:13, 21:11.)

Vegyespáros

1. Vana — Votrubkova Csehszlovákia, 2. Kolar — Kettnerova Csehszlovákia, 3. Erős — Adelstein Románia és Berenbaum — Fuller USA. (Döntő: 21:18, 16:9.)

Női páros

1. Depetrisova — Votrubkova Csehszlovákia, 2. Osborne — Woodhead Anglia, 3. Hutchings Anglia — Werle Ausztria és Kettnerova Csehszlovákia — Schulz Németország. (Döntő: 21:16, 18, 17.)

Vivás és pentaton nem lesz a tokiói olimpián? Tokióból jelentik: Az 1940-es tokiói olimpia rendezősége azzal a kéréssel kereste meg a Nemzetközi Olimpiai Bizottságot, hogy a tokiói olimpia programjából törölje a vivást, valamint a pentatont (öt sportágból álló összetett verseny). A kérés a NOB aligha teljesíti.

Románia összetett sibajknokságát Kovács IAR Brasov nyerte. 2. Ciocoiu Prahova Siklub, 3. Kovácsy BTE, 4. Dresnandt Brasov.

Európa műkorcsolyázó bajnokságát (Prágában) férfibajnokságban Kaspar osztrák, a női bajnokságban C. Colidge angol, párosban a Herbert — Baier pár nyerte. A versenyen ezuttal először nem indult a filmszilaggá előlépett Sonja Hennie és a profivá lett Karl Schaeffer.

A **bucuresti Venus** labdarúgócsapata vasárnap újabb edzőmérkőzést játszik. Ellenfele ezuttal a ploesti Tricolor lesz. Hír szerint ugyancsak vasárnap megismétlik Bucarestben a FC Rapid — Juventus mérkőzést, amikor is mindkét egyesület új összeállítással próbálkozik. Bucarestben komolyan készülnek a szezonra!

Somodi István dr. kitüntetést kapott a cseh korcsolyázó szövetségtől. A negyedik cseh-román gyorskorcsolyázó verseny alkalmából a cseh korcsolyázó szövetség remek kivitelli kristályserleget adományozott a clujli Somodi István dr.-nak, a román korcsolyázó szövetség alelnökének, akinek érdeme a román-cseh korcsolyázó szövetségek közötti szívélyes kapcsolat.

Kész a bucaresti husvétli program. A Gazeta Sporturilor szerint a bucaresti husvétli torna ügye végleges elintézését nyert az Austria bécsi egyesület lekötésével, amely a Venus és Ripensia ellen fog játszani.

Elutazott a román jégkorong válogatott. A román jégkorong válogatott tegnap este elutazott Prágába. A Bragadiru játékosai nem utaztak a csapattal.

Súlyos büntetést mértek Németországban a nemzetközi márka-csempészekre. Berlinből jelentik: Annak a nemzetközi csempésbandának tagjait, amelynek negyedmillió márkát sikerült kicsempészni Németországából, 8—8 évi börtönrre ítélték. A bandának 13 tagja volt.

Mumiát talált egy angol archeológus a Szaharában. Kairóból jelentik: Emery angol archeológus a Szaharában mumiát talált, amelyik egyik óegyiptomi dinasztia uralkodó tagja volt. A mumiát Sabu kormányzója, aki 3200 évvel Krisztus előtt Aban király alatt élt. A sir ki volt fosztva, a mumiát lefejezték, hogy a nyakán levő ékszereket elvihessék. A mumiát beszállították a kairói muzeumba.

KÖZGAZDASÁG

Általány-illeték alá vonják a pamut-szöveteket és pamutfonalakat

Félmilliárd lejjel emeli a pénzügyminisztérium az egyenesadó-bevételt

Bucuresti, február 10. (Az Uj Kelet tud.) A pénzügyminisztériumban értekezleten vitatták meg az új költségvetési évvél kapcsolatos adóreformokat.

Ismeretes, hogy a pénzügyi kormány az új költségvetésnél már nem vetelezi át a tavalyi adókat, hanem új kivetéseket eszközöl. Ennek az elhatározásnak a magyarázata abban rejlik, hogy amennyiben a kivetéseket mellőzte volna a kormány, akkor a megelőző évi adókövetéseket általában véve 10 százalékkal kellett volna felemelnie és attól tartott, hogy egy ilyen általános emelés nagy elégedetlenséget szült volna. Ezért sokkal előnyösebbnek tartotta a pénzügyminisztérium, ha a kivetéseket az idei évben megtartja és ezeknek a során fog az adóbevétel megfelelő emeléséről gondoskodni. Ez az elhatározás min-

denesetre figyelmezteti az adózókat arra, hogy az adóalapjaik viszonylagos felemelésére legyenek felkészülve.

A pénzügyminisztérium úgy véli, hogy a kereskedelmi és iparvállalatok forgalma és jövedelme az utóbbi évben emelkedett és így nem lesz nehéz, ezeknek a vállalatoknak egyenes adót félmilliárd lejjel felemelni.

Ami a közvetett adókat illeti, ismeretes, hogy a kormány itt is sorozatos emelésekre készül. A bélyegilletékek felemelésén kívül a pénzügyminisztérium megkezdte annak a törvénytervezetnek a megszüvegezését, amely a pamutfonalakra és pamut-szövetekre általányilletéket állapít meg. Ennek a reformnak a révén a kormány a jelenlegi illetékbevétel jelentékeny növekedésére számít.

Tágas üzlethelyiséget

megfelelő mellékhelyiségekkel, legalább 2 kirakattal, melyek legkevesebb 90 m² nagyok, Clujon

mielőbb bérbeveszünk

Helyzet: Piața Unirii vagy Str. Regina Maria jön számításba. Részletes ajánlatok, pontos hely, bérösszeg, nagyság, homlokzatszeleség, kirakat száma, beköltözhetőség időpontja, stb., stb. megjelölésével küldendők: Rudolf Mosse S. A. Agenție de Publicitate, Arad, Bdul Regina Maria 18. „GROSSUNTERNEHMEN” jeligére.

Módosították a banktörvénytervezetet. A parlament bizottsága most foglalkozott a banktörvény módosítására vonatkozó törvénytervezettel, amelyen számos lényegbevágó módosítást eszközölt. Az így átdolgozott tervezet most már rövidesen a törvényhozó testület elé kerül. A törvényjavaslat parlamenti megvitatása során a bankok több módosító javaslatot fogtak betérjeszteni egyes képviselők révén.

Jelentés a nyersbörpiacról. Transzilvániában a hivatalos jegyzés 52 lej, marhabörért, viszont értesülésünk szerint a bucaresti Talpa és Tabacaria Nationala gyár megbízottai már 58 és 60 lejt is ajánlottak ezért a cikkért, persze az árak zöld sulyban ab vágóhíd értendők. Ugyan így vagyunk a borjúbörökkel, az árak hivatalosan 56 lej körül mozognak, ám Timisoarán egy-egy ardeali gyár már 80 lejt is igazolt. E hét végén Bucarestben összeülnek gyárosaink az ügyek megtárgyalására és reméli a szakma, hogy megtalálják a módot a verseny letompítására. A bucaresti vágóhíd nyersbörárjai a következők: Vörös tehénbör Bucovina és Banat prov. 50 lej kgr., vörös ökörbör Bucovina-Banat 52 lej, bivalybör 31,

tehenbör vegyes 50, ökörbör vegyes 50, manzatbör 50, szopóborju 48, szopóborju Bucovina 52, disznóbör 22 lej.

Tovább szilárdul a valutapiac. A két héttel ezelőtt tapasztalt lanya irányzatot váratlanul erős szilárdulás váltotta fel. A bucaresti magánforgalomban legutóbb a következő valutaárfolyamokat jegyezték: Francia frank 8.55—8.60 lej, svájci frank 41.50—42.50 lej, dollár 182—185 lej, angolfont 900—910 lej, török font 115—120 lej, olasz lira 9—9.20 lej, belgas 30—32 lej, német márka 39—40 lej, csehkorona 5.70—5.80 lej, pengő 34—35 lej, schilling 33—34 lej, holland font 100—105 lej, zloti 32—33 lej, dinár 3.50—3.70, drachma 1.60—1.70 lej, léva 1.70—1.80 lej, Napoleon arany 1165—1175 lej, aranyfont 1440—1450 lej.

Bucuresti terménytözsde: 78 kgr-os buza 3 százalékos 505 lej siloz Constanta; 79 kgr-os buza 3 százalékos 500 lej siloz Constanta; 78 kgros 3 százalékos ab vagón Todireni 450 lej. Rozs 67 kgros 5 százalékos, 5 százalék idegen testtel 432.50 lej hajózás megkezdésével bordo Siliistra; 67—68 kgr-os rozs 432.50 lej bordo slep jud. Durostor; rozs 71—72 kgr-os 380 lej vagón Fogaras;

Jöjjön az Uj Kelettel Párizsba!

Májusban a párizsi világiállításra az Uj Kelet utazási osztálya

nagyszabású társas-kirándulást rendez

Párizsba

A kirándulásnak, amely 17 napig tart, teljes díja 15.600 lej. Budapest—Bécs—Párizs—Milánó és Veneza megtekintésével.

Jelentkezni lehet az Uj Kelet utazási osztályánál.

tengeri 17 százalékos nedvességgel 300 lej bordo slep jud. Ilfov vagy Romanati; ugyanolyan minőségű tengeri 290 lej ab vagón feladóállomás jud. Teleorman. Ugyanolyan minőségű tengeri 275 lej ab vagón feladóállomás jud. Dolj. Heremag 1936. évi termelés próba szerint negyedvagón tételben 2200 lej per 100 kgr. ab vagón Roman.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, február 11.

Bucuresti. 7.30: Torna, vidám reggeli zene, szakelőadás, hírek. **13.10:** Lemezek. **14.30:** Hangverseny-lemezek. **18:** Marcu zenekar, előadás, hírek. **20.15:** Dvorzák Dumky trió (zongorahármas). **21.15:** Filharmónikusok az Athenaumból, utána szórakoztató zene.

Budapest I. 7.45: Hanglemezek, étvend, hírek. **11:** Járványos betegségek, felolvasás. **11.45:** Felolvasás. **13.05:** Dalok. **13.40:** Hírek. **14:** Hanglemezek. **15.40:** Hírek. **17.15:** Előadás. **17.45:** Hírek. **18:** Borászati tanfolyam. Hegedű zongorakísérettel. **19:** Előadás. **19.25:** Cigányzene. **20.30:** Hangjáték a Studióban. **22.30:** Hírek. **22.50:** Kamaragyűjtés. **23.45:** Francia nyelvű előadás. **24:** Jazz zene. **1.05:** Hírek.

Budapest II. 18: Hanglemezek. **19.30:** Angol nyelvoktatás. **20:** Előadás. **20.30:** Zongoraverseny. **21.15:** Hírek, szalonzene.

Bécs. 8.10: Könnyű lemezek. **11.50:** Paraszt lemezek. **13:** Könnyű lemezek. **14.10:** Mendelssohn-lemezek. **14.45:** Szopránáriák. — **17:** Operalemezek. **18.05:** Balladák. **18.25:** Cselló és zongorasonáták. **23.20:** Táncczene.

ידעו קופמאן ואלל עם ביהערישען דאס וויר אונז אין דינע שווערע זייטען געגענישע אונטער שטיטען מיססען עס איז דא דער אנגעייגט דאס ווי דען אין קוואליטעט פארזיכליכען בען קאפעע אין איהרען געשעפט פארטרייען. לאססען ווי זיך ניכט טייטען מיט איהנען געשעפט וואס קאפעע געט אהען בענעווען ביי אונז דער אהען בענעווען ביי אונז ביי אונז.

Beck pótkávégyár
Valea lui Mihai

Csütörtök az M...

A bucuresti sakkörben nem sikerült a numerusz klauzusz...

Faji és vallási különbség nélkül mérkőznek egymással a mesterek

Bucuresti, február 10. A bucuresti ipar-és kereskedelmi kamara dísztermében néhány nap óta nagy érdeklődés közepette zajlik le a volt romániai sakkbajnokok sakkversenye, amelyen mint vendég vesz részt Friedmann, a lengyelek bajnoka.

Erre az alkalomra létrejött a sakkszövetség kebelében is a béke. A szövetség vezetősége ugyanis egy idő óta fajvédelmi politikát honosított meg a Szövetség kebelében, s egész egyszerűen nem engedte a zsidó bajnokokat indulni a különböző versenyeken. Medndelsohn, Herland, Wechsler, Taubmann, Silbermann, Bródi, Izrailovici zsidó mesterek külföldön is elismert sakktevészek így csak saját szakállukra vehettek részt ugy hazai, mint nemzetközi versenyeken.

Faji és vallási különbség nélkül

De ha a Szövetség ki is domborította a faji szempontokat, a Corso külön sakktermében, a bucuresti szenvedélyes sakkjáték szűkebb hazájában, a fekete és fehér bástyák, parasztkok, lovak és királyok szerelmesei, faji és vallási különbség nélkül ülnek és állják körül a játékasztalokat.

A sakkfigurák fölött ősz tábornokok, diplomáták, zsidó kereskedők, vagy banktisztviselők dugják össze a fejüket.

A versenyek alatt gyakran itt tanyázik Friedmann „lengyel” mester is, aki a nehéz bajnoki küzdelmek után rövid és humoros „blitz” partikkal frissíti föl agyát.

„Blitz-partik

Miután az embereknek már a sakkhoz sincs sok türelmük, divatosabbá váltak ezek a blitznek nevezett villámjátszmák, amelyekben 5 másodpercig lehet csupán gondolkodni két lépés között.

A blitz-partiknak egy Rubinstein nevű főzsedőgnyök a bajnoka, aki néha még Friedmann is megveri. Most is nagy udvara van, amely harsogó nevetéssel kíséri Friedmann súlyos elnézéseit s a ravasz Rubinstein arcjátszákat... Rubinstein már nyolc órákor bement a versenyre, amely az utolsó partit, de tizenegykor még mindig a Corsóban ül s egymásután veri meg blitz-partnereit.

A manisták

A szomszédos asztalnál Boila Zaki népszerű figurája merül el a sakkfigurák között. Dr. Erőssel, a Haggibbor volt elnökével viv „élet-halál” harcot. Végül is Boila veszít és fizet. Ő ugyanis mindig pénzbe játszik. A játékot nagy figyelemmel kísérik Lázár Ilés a transzilvániai nemzeti parasztságának szimpatikus alakja, Pavel és Leocutia volt képviselők. Amikor Erőss bement a mattot, Boila Zaki így vigasztalódik:

— Hiába a clujiak tudnak...

Cluj egyébként szépen van képviselve a sakkasztalok körül: Itt van például Faragó Pál mérnök — most már ő is a főváros lakója — egyik pompás sakkrejtvényével a müncheni sakkolimpiáson nagy aranyérmet nyert. Az „alapos” németek Faragót magyar bajnoknak könyvelték el.

Faragó dicsőségét, ha későn is, mégis ünnepli a Corso sakköre. A mérnök jelenleg éppen nagy teoretikus vitát folytat Lazarus volt budapesti főkéntor fiával, egy Friedmann—Mendelsohn játszma fölött.

A Clujról lekevert Mendelsohn szivarral a szájában, szokásaihoz híven szóatalanul, elgondolkodva hallgat, még akkor, amikor körülötte mindenki beszél s mindenki várja a véleményét: Ő hallgat.

Lazarus magyarul kibicel, az egyik játékost ez idegesíti s kész a politikai vita, amely már-már elfajul, amikor egy sikerült bástya-előny szerzés helyreállítja a békét — s már is minden el van felejtve.

Faji kérdés a sakk körül

Az egyik sarokban az Universul sakkrovat vezetőjének nacionalizálási mozgalmáról folyik a vita. Cristian Leu mérnök a sakkszövetség elnöke igyekezett a proporcioná-

lis elvet megvalósítani az elmúlt müncheni és varsói versenyeken. Az eredmény persze az lett, hogy Románia tényleges erején alul szerepelt.

Silbermann a román bajnok, akit a szövetség nem akart delegálni, azóta számos nemzetközi versenyen szerzett érdemeket. Most éppen azt kommentálják, hogy a lon-

doni „Times” is megemlékszik a kiváló Silbermann mesterről, aki jelenleg Angliában versenyez.

Béla is...

Béla, a pincér, aki a sakkörben tevékenykedik, megáll az egyik asztalnál s kezében a kávéscsészével kibicel a vendégeknek.

Adler bácsi, a sakkör doyenje egy táblabíróval viaskodik, a szomszédasztalnál Ciprian a nemzeti színház művésze Wechslerrel vesz leckéket.

Az asztalok között Angenstein a „Revista Sahului” szerkesztője inkasszálja az előfizetési díjakat. (Szegény Angenstein tudja legjobban, milyen nehéz emberek ezek a sakkozók.)

Mielőtt a zsebükhöz nyulnának, úgy tesznek, mintha legalábbis egy kiálynót kellene feladniok.

(h. e.)

Atholl angol hercegnő Bucurestibe érkezett

Az uralkodó kihallgatáson fogadta az angol képviselőnőt

Bucuresti, február 10. Szerda délelőtt Bucurestibe érkezett az angol parlament három kiváló képviselője: Atholl hercegnő, Lady Layton és Miss Rathborn. A vendégeket a román nők nemzeti tanácsának tagjai, élükön Alexandrina Cantacuzinová, a hazafias női szervezetek képviselői és a bucuresti leányiskolák nemzeti viselkedésű öltözött delegátusai fogadták. Az angol vendégek az Athenee Palaceban szálltak meg. Délben a kormány adott tiszteletükre ebédet a Capsaban, délután pedig megkoszorúzták az ismeretlen katona sírját.

Az uralkodó délután 4 órakor kihallgatáson fogadta Atholl hercegnőt, aki egyébként a bucuresti rádió mikrofonján keresztül kiáltványt intéz a román néphez.

Atholl hercegnő a következőket mondotta a sajtónak:

— Lelkes hívei vagyunk a Népszövetség egész alatt levő államok, illetve népek közötti köznevelésnek. Csalódnak azok, akik azt hiszik, hogy a Népszövetség eszméje nehéz órákat él át. A folyamatban levő események mutatják, hogy a nemzetek szövetsége Európa mentőszerve. A magam, barátaim és az angliai mozgalom tagjainak nevében kijelenthetem, hogy a Népszövetség és a szabadság eszményeiért folytatott harc a mai idők legnagyobb értéke.

— Hiszek a békeszerződések érinthetlenségében, ami az államok közti viszony alapját kell, hogy képezze és nem szabad azokon változtatni csupán az összes érdekelt államok hozzájárulásával.

Atholl hercegnő végül köszönetet mondott a meleg fogadtatásért, amelyben Bucurestiben részesítették.

„Titulescu és Litvinov diktaturája végetért” — jelentette ki Vaida Sándor

A román front vezére azzal vádolja meg a nemzeti parasztpártot, hogy apránként ellopták programját. Közös front alakítására tesz ajánlatot a jobboldali pártvezetőknek Vaida?

Bucuresti, február 10. Az egyik szélső-jobboldali napilap Vaida Sándornak nyilatkozatát közli, melyben a Román Front vezére a kormányutódlás kérdéséről nyilatkozott. Vaida többek között kijelentette, hogy nem érdekli a kormányutódlás kérdése, míg a király nem tesz erre vonatkozólag lépéseket. De nem tartja valószínűnek azt sem, hogy a kormányra törő pártok különböző választási és egyéb eredményekkel befolyásolni tudják a kormányutódlás kérdését. Hogy mikor következik be a kormány lemondása, az egyszerűen csak alkotmányjogi kérdés, amelyen most jogászok rágódnak. Kijelentette Vaida, nem érdekli, hogy március 15-én, októberben, vagy pedig csak januárban következzen be a változás.

Nem nyilatkozott arra nézve, hogy hajlandó e kormányt alakítani. Elmondott ezzel szemben egy mitológiai mesét. Végül abban a kérdésben, hogy lehetséges-e együttműködése, vagy visszatérése a nemzeti parasztpártba. Vaida a következőket mondotta:

— Egykori politikai barátaim apránként loptak egy-egy csopót a Román Front programjából. Hol Maniu, hol Madgearu, hol Potarca, Mihalache áldásos közreműködése mellett. Még csak az hiányzik, hogy Madgearu megszakkítsa nemzetközi összeköttetéseit, Lupu dr. pedig a Wagram

terembeli barátait, hogy tullicitáljanak abban a programban, amelyért kiüldöztek a pártból.

Mi más maradna számomra hátra, hogy Cuza elveit fogadjam el, legalább ezzel arra kényszeríthetem volt barátaimat, hogy Cuza-t in tullicitálják.

Arra a kérdésre, hogy lehetséges-e a román front együttműködése a nemzeti kereszténypárttal, Vaida a következőket mondotta:

— Minden nemzeti szervezet, legyen az párt, vagy céh, liga, gárda, stb. megtisztelt együttműködésével. Igen gyakran a helyzetem a román fronttal és a numerusz valachiuszal érett cseresznyékkel teli cseresznyésfához hasonló, melyből különböző élőlények, köztük természetesen károsak is táplálkoznak. Mielőtt a román front és a numerusz valachiusz programját proklamáltam, hol volt, milyen stádiumban állt a nemzeti mozgalom? Örökké az érzelmes miszticizmus frazeológiája körül forgott, míg ma a román front buzgó és lelkes tagjainak propagandamunkája következtében a nemzeti eszmét, olyan reális posztulátumokban tömörítettük, amelyeknek megvalósítása hasznára fog válni a nemzetnek. Az a hitem, hogy a jövő Romániája valóban a románoké lesz.

Seba csehszlovák követ könyvével kapcsolatban Vaida sajnálatát fejezte ki afő-

Milyen foglalkozások járnak leggyakrabban aranyérral?

Egész egyszerűen — minden ülfoglalkozás. Ezekkel a foglalkozásokkal szinte együtt jár az aranyér, azonban sajnos ritkán változtathatja valaki foglalkozását az aranyeres bántalmak miatt, ezért örömmel üdvözölhetjük azt a szert, amely az életmód változtatása nélkül is segít. Orvosi körök évtizedek óta igazolják, hogy a „Goedecke”-féle

Anusol aranyérrupok

a fájdalmakat gyorsan megszüntetik és a betegséget gyökerestől kiirtják.

lött, hogy a kormány nem engedi meg hasonló fontos probléma nyilvános vitáját és hogy még parlamenti beszédek is megnyírbál a cenzura.

— Titulescu és Litvinov diktaturája végetért — fejezte be nyilatkozatát. Mégis azok, akik hozzászoktak a vak engedelmességhez, még hiányolják a tegnapi két küzdőtársat: Titulescut és Litvinovot.

A Curentul cluji tudósítójának értesülése szerint Vaida a jövőhét folyamán Bucurestibe utazik, ahol a jobboldali pártok vezetőivel fog köznevelést keresni. A volt miniszterelnök „közös jobboldali arcvonallal” megalakítására fog állítólag ajánlatot tenni. Vaida tegnap Tilea volt miniszter látogatását fogadta.

Auriol francia pénzügyminiszter megcáfolta a frank újabb leértékeléséről terjesztett álhíreket

Párizs, február 10. A szenátus tegnapi ülésén a behozatali engedélyekkel való visszaélések kérdéséről volt szó. Roger rámutatott arra, hogy egyes külföldi importőröknek kedveztek, akik valóságos monopóliumot élveztek. Spinasse nemzetgazdasági miniszter erre kijelentette, hogy a jelenlegi vámpolitikával nem lehet felhagyni csak mikor megvalósul a gazdasági béke.

Ezután megkezdtek a január havi hitelek vitáját. Abel Gardey előadó rámutat arra, hogy 1937-ben a deficit 7 milliárd lesz, amiből 4 milliárd új hitelek felvételével jött létre. A kincstár szükségletei valószínűleg meghaladják majd a 39 milliárdot. 25 milliárd erejéig kölcsönhöz folyamodnak, tehát a kormány ellenzi az újabb leértékelést. Kéri, hogy hagyjanak fel az újabb reformokkal és ne csináljanak újabb kiadásokat.

Auriol pénzügyminiszter azok ellen emel szót, akik álhíreket terjesztenek. Azt beszél, hogy a kormány újabb leértékelésre készül, a cseréforralom ellenőrzését akarja bevezetni, nem tudja fizetni a katonákat és tanítókat, stb. Mindez nem igaz.

Caillaux, a szenátus pénzügyi bizottságának elnöke azt állítja, hogy az áremelkedés elhárította a leértékelés hasznát. A bizottság ellenz minden új hitelkérést.

Spinasse nemzetgazdasági miniszter rámutatott arra, hogy a kormánynak el kellett simitania a gazdasági viszályokat és új társadalmi törvénykezést kellett készítenie. A munkát és termelést átszervezik és akkor a jelenlegi zavargások megszűnnek. A januári hiteleket ezután 220 szavazattal 67 ellenében megszavazták.

— Olasz-japán kereskedelmi szerződés készült. Tokióból jelentik: A Nichi-Nichi című lap szerint rövidesen japán-olasz kereskedelmi egyezményt írnak alá, amely Etiópiára és a többi olasz gyarmatra is fog vonatkozni.

— Irodalmi törvényszék Raffy Adám „A máglya” című regénye felett. Kedden este a cluji Davila Színházban érdekes irodalmi törvényszéki tárgyalást tartottak Raffy Adám aradi író nagysikerű könyve „A máglya” felett, amely tudvalevőleg Giordano Bruno életét és halálát írja le. A tárgyalás iránt hetek óta nagy érdeklődés nyilvánult meg a városban és a színházat megtöltötte a közönség. Az elnöki székben dr Deutschek Géza ült, a vádat Walter Gyula, a védelmet Szentimrei Kovács Jenő látta el. Tanuk voltak: Bányai László, Kibédi Sándor, dr Kovács József és dr Keppich István. A közönség feszült érdeklődéssel hallgatta a kiváló mű tartalmi és formai analizisét és a vélemények vitáját. A tárgyalás, amelynek egyes fázisait lelkes tapsok kísérték, éjtélkor ért véget.

Csütörtökön este az Ujságíró Clubban Mendel Ius énekel

Ibrahim ben Ibrahim üzen...

1.

A biblia szerint *Datan* és *Ábiram* gonosz emberek voltak. Az egyiptomi rab-szolgaság legkétségbeejtőbb napjaiban, Pitom és Ramszesz falai között, hangos szóval a maguk dolgairól vitakoztak. Üzletes lelkek, kávéházi konradok voltak. Talán a fanatikus igazságszeretők fajtájából valók. Vélt igazságaik fölött civódtak malterkeverés, házépítés és egyiptomi csapások zuhataga közepette. Kis igazságukért késhegyre menő harcot folytattak.

A bibliai emberek konok és igazságos lelkéből pattant szikra tüzelhetette azokat, is, akik régebben cionizmusról vitakoztak mifelénk. Ezeknek a vitakozóknak végső útkártyájuk volt: az arabkérdés... Vitakozók szeme felcsillant. Kihévílt arcokra, tüzipiros, győzelmi mámor rajzolódott. Az arabkérdés... Amikor nem volt szó és nem volt ok a cionizmus tagadására, akkor jött a végső érv. Tegyük fel: a zsidókérdést megoldja a cionista kolonizáció — tegyük fel — de — mi lesz az arabokkal?

Ezeknek a vitáknak a görbéje ez volt: 1. a zsidókérdés létezésének tagadása; 2. a zsidókérdés valóságának elismerése, de cionista megoldásának tagadása; 3. a zsidókérdés palesztinai megoldásának elméleti elismerése, de — és ezen van a hangsúly:

— Az arabkérdés...

A vita megindult.

Ezekben az időkben nem volt tömegvándorlás Palesztinába.

Elkövetkeztek a 933-as évek. A Jordánmenti ország évenként 60 ezer zsidót fogadott be. A viták elhaltak. A cionisták praktikus, kolonizációs munkával voltak elfoglalva és nem cionisták — más tájakon jártak.

Ma már messzibb tartunk.

De ezuttal másról akarok beszélni.

2.

Mintegy másfél esztendővel ezelőtt, forró, augusztusi napon sudártermetű, barnabőrű ur látogatta meg a szerkesztőségünket. Palesztinai arab volt. Elegáns, európai ruha volt rajta és csak héberül, arabul és néhány szót franciául tudott. A neve:

Ibrahim ben Ibrahim.

Haifa mellett született.

— Bis Hundert und zwanzig — mondotam, amikor bemutatkozott. Azonmód jóbarátságot kötöttünk. Ugy beszélt héberül, hogy öröm volt hallgatni. Fenséges bibliai mondatok peregetek ajkáról. Igazi „zsidó” volt. Ilyeneknek képzeltem a bibliai embe-
reket. A tizenkét testvért. A dalás *Jehudát*, a haragos *Simont* és *Lévit*, akik, ha haragra gerjedtek, egy egész várost kipusztítottak egy nap alatt.

A főuccán, amint végigsétáltunk, a nők utánunk fordultak. Helyesebben: *utána*. Egyik sétánk alkalmával egy barátommal, találkoztam össze.

— Ki az az ur? — kérdezte.

— Arab sejk! — válaszoltam és büszkén tovább sétáltunk.

Egyik látogatása során a szerkesztőségben megkérdezte egyik kollégám, *mi járaban van Európában?*

Arabunk hirtelen elfelejtett héberül. Franciául is hiába ismételték neki a kérdést. Nem tudott már, csak arabul. Hogy mi járaban volt, a jóisten a megmondhatója...

Később azt mondta:

— Kiránduláson vagyok Európában.

— Olyan jól megy dolgok, hogy csak úgy kiruccanhattok Európába? — kérdeztem.

— Palesztinában kitűnően megy az emberek dolga — mondotta. És szemei kifényesedtek. Derék emberek a zsidók. *Jachabibi*, Palesztinában: Jés keszef... Az utcákon ömlik a pénz... Ezek a derék, dolgos jáhudok...

Ugy szorongatta a kezem, mintha a palesztinai jólétnek kizárólagosan én lennék az okozója. Másnapra a *Metropol* kávéházba beszéltem meg találgatót. Dolgom volt. Félóra késéssel érkeztem.

A kávéházban nyüzsgtek a zsidók. Szakállas, pájészes hitsorsosoktól körülülve, izzadt az én arabom. Szegény kinban volt.

*

A zsidók csodát sejtettek. „*Goj*”, aki csak héberül beszél. *Megjött a Messiás* — mondták egymásnak boldogan a zsidók és mohón lesték a szavait, habár beszédéből kukkot sem értettek. Ajtatosan hallgatták. Valahonnan talmudista zsidó került elő és a maga héberségével kérdezte:

— Méájin buszu ulóan atu hajlech?

Az arab nem értett egy szót sem. A talmudista dühösködött. Azt állította, ő héberül beszél és az arab nem érti. Szélmámos. Ibrahim kacagott:

— Malájul beszélnek itt a zsidók! A vörös szakállas talmudista „gömurelusionja” számára nem volt héber. Már nagyban folyt a vita, amikor megérkeztem. Amint meglátott, kitérő örömmel üdvözölt:

— Salom, saalom... jáhudim élu ro-cim láhárosz óti...

A zsidók mély tisztelettel nyitottak utat. Amulva hallgatták héber beszédünket.

Karonfogva távoztunk.

Mint ezeréves barátok. Az uccán ismerősök csodálkozva fordultak utánunk.

— Mi ez? — kérdezték.

— Irgun mösütáf — válaszoltuk,

Arab-zsidó barátság.

3.

A napokban levelet kaptam palesztinai barátomtól, aki találkozott Ibrahimmal. Az arab kérte, írja meg, hogy jöjjenek. Jöjjenek mind a zsidók, akik pénzt és jólétet hoznak az országra. Jólétet és munkát. Araboknak és zsidóknak.

Ussiskin szerint — az az ország, mellyel kapcsolatban mindig arabkérdésről beszéltek és sohasem zsidókérdésről:

Palesztina...

ADLER HUBERT

SZÍNHÁZ-FILM

Jövő szerdán kezdődnek meg újból a színházi előadások

— Két szenzációs premier: Hercegi páholy és A nagy ékszerész —

Kéthetes nagyszerű turnéjáról a jövő hét szerdáján tér haza színtársulatunk s még aznap megkezdik az előadások sorozatát. Elsőnek a budapesti Belvárosi Színház több, mint száz előadást megért és Udvari páholy cím alatt játszott pompás operett-ujdonsága kerül színre. A darabot nálunk Hercegi páholy cím alatt fogják játszani. Az ujdonság ellenállhatatlanul mulatságos, ötletes meséje, briliáns muzsikája messze kiemelik az átlag operettek sorából. A színház fényűzően gazdag kiállításban hozza

ki az ujdonságot.

Szombat este Karinth Frigyes és Majoros István „A nagy ékszerész” című vígjátéka kerül színre. A darabot a mi színházunk mutatja be elsőnek, s az minden vonatkozásban magán viseli Karinthy zsenijének bélyegét. Budapesten csak a cluji bemutatón után kerül majd színre az új Karinthy darab. A színház és az író megállapodása szerint Karinthy személyesen is résztvesz a bemutatón.

HETI MŰSOR:

Szerdán, február 17-én este fél 9: Hercegi páholy. (J. M. Crawford, Emőd Tamás és Hans Lang Budapesti Udvari páholy cím alatt több mint száz előadást megért ragyogó, új operettje. Fényes kiállításban. Rendező: Gróf László. Főszereplők: Sándor Stefi, Stefanidesz III, Wojtiszky, Báza, Felszeghy Mária, Kovács György, Gróf László, Fülöp Sándor, Deésy, Csengeri A. Premierbérlet 18.)

Csütörtök fél 9: Hercegi páholy. (Rendes bérlet.)

Péntek fél 9: Hercegi páholy.

Szombat d. u. 3: Társasjáték. (Olcsó helyárrakkal.)

d. u. 6: Harangvirág. (Olcsó helyárrakkal.)

este 9: A nagy ékszerész. (Karinthy Frigyes és Majoros István vígjátékának ősbemutatója. Rendező: Kádár Imre. Főszereplők: Fényes Alice, Harmath Jolán, Beness, Czoppán, Miklóssy, Lantos, Borovszky, Tompa, Csóka, Forgács. Premierbérlet 19. szám.)

Vasárnap d. u. 3: A mosoly országa. (Gari Gyula tenorista vendégfellépéssel. Olcsó

helyárrakkal.)

d. u. 6: A nagy ékszerész.

este: Hercegi páholy.

Hétfő fél 9: A nagy ékszerész. (Rendes bérlet.)

Kedd fél 9: Hercegi páholy.

ROMAN OPERA MUSORA

Szombat, február 13: Piros rózsák. Vasárnap, február 14 (matiné): Hoffmann meséi.

ROYAL MOZGO MUSORA:

A csirkefogó. Danielle Darrieux (a Mayerling hősnője) és Henry Garat ragyogó kiállítású, csodás zenéjű, hangulatos slágere. A francia film remek ujdonsága.

EDISON MOZGO MUSORA:

3 film egyszerre: I. Mulassunk reggelig. Stolz Hilda, Paul Hörbiger, Hermann Thimmig, Adel Sandrok, Leo Slezak. Román és magyar feliratokkal. II. Tolstoj Leo regénye után: Feltámadás. Ana Sten, Fredrik March. III. Híradó. Helyárrak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6, 9-kor.

Az ígéret földje

A KEREM HAJJESZŐD NAGY PALESZTINA BESZÉLŐ FILMJE

A világhírű film folytatja transilvaniai körutját!

Oradea:

1937 február 9-10-11-én a

Dorian Moziban!

Majrovits Méir Jehuda

„Hazatérés”

Regény

Önök nincs ideje hosszas elméleti tanulmányokra, de ezen lebilincselő, érdekesítő regény olvasása közben megismerheti a zsidóság lelki és fizikai gálatját, az asszimiláció hiu ábrándját, a proféták szociális etikáját, a chaszidizmus szellemét s az egész zsidó problematikát.

Ára: füzve 70 lej, kötve 100 lej és egész vászonkötésben 150 lej. Megrendelhető az összeg és 10 lej portó előzetes beküldésének ellenében az

Uj Kelet könyv-
osztályánál

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleges levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Börkesztü készítéshez való gépek, kaliberek, prések, asztalok, stb. eladók. Katz Tg-Mures, Str. Eminescu 34. Telefon: 357.

Cserégyári berendezés: prések, felvonók, Paternoster, 16 kamarás kórkemence öntvény ganiturája eladó. Citron Emanuel et Comp. Medias.

Régen fennálló szőnyegüzem berendezése likvidációs áron eladó. Farkas, Salonta-Mare.

Ernstes altere Kinderfräulein wird aufgenommen aufs Land. Dr Kornhauser, Säcueni, jud. Bihor.

Evi 1.600.000—1.800.000 lejt forgalmazó, jömeneteli fűszer és vendéglői üzletet családai okokból azonnal eladó. Levelek „Biztos megélhetés II” jellegre a kiadóba.

Megvételre keresek jókarban levő vilnai „Sasz”-t riven-okkal együtt. Ajánlatokat Gombos, Bratianu 45.

Egyszoba konyha fürdőszobás lakást keres gyermektelen házaspár. Cím: a kiadóba.

Rövidesen Palesztinába utazom, magammal vinném azt a leányt vagy asszonyt, kinek ott hozzátartozói vannak. Válaszbélyeg melléklendő. Lehetőleg személyes megkeresésekre reflektálok. Jelige: „40.000”.

Ezuttal hozzuk köztudomásra, hogy irodánkat a Regele Fedrinand 116. szám alá áttettük a Strada Marechal Foch 6. szám alá. Mirea házasságközvetítő iroda, Cluj.

Már meglevő iparvállalatba, üzletbe tökével és aktív közreműködéssel betársulnék. Ajánlatok „ngéyszázezer” jellegre a kiadóba.

Guteingeführter Kaufmann der Textil, Manufactur, und Confectionswaren-Branchen, sowie Buchhalter und deutscher Korrespondenz mit gute Referenzen und Geschäftspraxis, sucht entsprechenden Posten, eventuell Vertretung. Zuschriften unter „Gewissenshaft” an die Adm. des Blattes.

Hölgyek figyelmébe! Princesz fűzők béli alkalomra legprecízebben a legújabb szisztém szerint Sonderling-szalónban készül. Reg. Ferdinand 3.

Elköltözés miatt sürgősen eladó kis házastelek egy szoba, konyha, speiz, pince és mellékkeliségekkel 90.000 lejért. Vasile Lupu 50.

Butorozott szoba, fürdőszobahasználattal kiadó. Reg. Ferdinand 11. 3. em. 1.

Előkelő vevőkörrel rendelkező, a legkényelmesebb igényeket kielégítő fűzőszalón elvállal tanítványt. Praktikus, új, modern metódus. Eredmény garantálva. Erdeküldök „Modern fűzőszalón” jellegre a kiadóba irjanak.

Kossuth Lajos zsidó titkárának érdekes karrierje Transilvaniától Londonig

Bibliai mondatok leleményes magyarázata, talmudi viták, szellemes bonmók, epizódok nagy gáonok életéből, rabbinikus személyek legaprókékosabb kritikája, — mindezek alkották az öreg szépségi „zipser“ nagybátyám kedvenc társalgási témáit. A sok héber és elzsidósodott német név közül szokatlanul csengett ki ez a név: Diósy. Így lettem rá figyelmes.

Érdekes alak volt ez a Diósy. (Egyébként Wesel, turdai főrabbinak nagybátyja.) Már fiatal talmudista korában, a carei-i jesiván tünt ki hatalmas emlékezőtehetségével. Ime, egy mnemotechnikai produkció, melyet gyakran mutatott be: Leírtak kétezer szót német, magyar s latin nyelven, sőt mesterségesen összetételezett szavakat is. Az egészet felolvasták Diósy előtt, mire ő az utolsó szóval megkezdve, a teljes szószöveget elmondta visszafelé anélkül, hogy akárcsak egyet is kifejezett volna belőle...

Később a pozsonyi jesivára kerül, ahol Vámbérynek lett kebelbarátja. Egész sereg nyelvet együttesen tanultak meg. Azután elváltak egymástól. Vámbéry Ázsiába indult, hogy megismerje a keleti nyelveket és Diósy pedig Prágába ment, gimnáziumi tanár lett. De ott „nem mondta el az ő nemzetiségét.“ Közben azonban meghitt barátságot tartott fenn Rappaporttal, az akkori tudós prágai főrabbiával. Érdekes megemlékezni arról a tanulmányról, melyet ez a nagytudomány pap a prágai „Wissenschaftliche Berichte“ című folyóiratba írt. Ebben a cikkben Halley, angol csillagász dicsőségét tépázta meg, amennyiben kimutatta, hogy a „Halley-üstökös“ről rabbi Jósua tanaitának már tizenhat évszázaddal azelőtt tudomása volt. Rabbi Jósua és rabbi Gámiel — beszél el a Talmud — négyhetes tengeri utra indultak. Amikor hajóra szálltak, feltűnt rabbi Gámielnek, hogy Jósua hatszor annyi élelmiszert hozott, mint ő. Gámiel gyanos kérdésre kitérő feleletet adott. Elmult a négy hét. De elmult hat hét is és hajójuk még mindig a tengeren hanykolódott. Gámiel, kinek elfogyott az élelem, szerényen szolt arról utifársának. Jósua megnyugtatta azzal, hogy gondoskodott öröla is. A tengeri út három hónapig tartott.

— Honnan tudta, — kérdezte Gámiel Jósuától. — hogy ennyi élelemre lesz szükség?

Jósua azt válaszolta, hogy minden hetven évben egy csillag jelenik meg az égbolton, mely tévutra vezeti a hajókat. Ő számításai alapján állapította meg, hogy ez a csillag e hetekben jelenik meg. Rappaport rabbi bebizonyította, hogy ezt az üstökösöt fedezte fel később Halley.

Diósy órákat töltött Rappaport társaságában. Diákjai azonban megtudták, hogy tanárnak zsidó. Gyülekeztek a rabbinus háza előtt, hogy meglincseljék. Tervük nem sikerült, mert Diósy egy hátsó ajtón, mellékutcákon keresztül menekült el.

Ezután jöttek az 1848-as európai forradalmak. Diósy visszatért Magyarországra. Kezbe került Kossuth „Pesti Hirlap“-jának egy száma, mely vezetőhelyen zsidóellenes kiírást közölt. Ekkor Diósy gondolt egy merész tervre. Felment Kossuthhoz. Imponáló megjelenése révén az ajtónálló nemzetőrök rögtön beengedték.

— Haragszom, kormányzó ur — jelentette ki könnyed meghajlás után, érces hangon. — Nagyon haragszom!

Kis csodálkozás után megkérdezte Kossuth: — Kicsoda ön?

Bemutatkozott. Elmondta, hogy az összes világnyelveket s a legfontosabb szláv nyelveket tökéletesen bírja.

— No, most mondja meg, öcsém, miért haragszik.

— A zsidóság magatartása után nem érdemlünk meg ezt a támadást.

— Hát, öcsém, nekem előzőleg nem volt tudomásom arról a cikkről. Hogy bebizonyítsam, miként gondolkozom, titkáru fogadom fel önt.

Igy lett Diósy Kossuth egyik titkára. Szükség is volt rá, mert csak ő tudott egyszerűen tizenkét nyelven leveleket diktálni.

Mikor az osztrák-orosz haderők leverték a magyar forradalmat, Diósy Nasfalau-ban (Salaj-megye) báró Bánffyknál bújosik. Sötét éjszakákon látogatta nasfalau-i rokonait, akik szemére lobbantják, hogy a báró kastélyban tréfilj koston él. De ő csak nagyménjéjét, a szigorúan vallásos Rajze néntől fél, ki bejáratos a Bánffy-házba.

Hígyjétek el, eléggé nyugtalanul eszem én azt a koeztot, mert állandóan attól félek, hogy épp ebéd közben állít be a „műhme Rajze“ és két pohonnal traktál meg.

Abban az időben az osztrák császári csendőrség már nagy alaposággal rendezkedett be mindenütt. Diósy talpa alatt égett a talaj. Parasztruhába öltözve, éjszakánként, sötét erdőkön keresztül vergődik a Tisai gyelven tutajokon utazva éri el a Dunát és hajón hagyja el az országot. Emigrál. Londonban telepszik meg. Családot alapít. Az egyik fia híres festőművészé fejlődik, a másik fiát pedig a nagy-britanniai kereskedelmi kamara felügyelőjévé nevezik ki. Utóbbi Japánba küldik ki a kereskedelmi és ipari viszonyok tanulmányozására. Annnyira megnyeri a japán nagykereskedelem reprezentánsainak bizalmát, hogy 1901-ben tető alá hozza az első komoly jelentőségű angol-japán kereskedelmi egyezményt.

TÁBOR JENŐ A HÍRES RAJZOLÓ

elmondja élményeit a karlsbadi cionista kongresszusról, Jadowker tragédiájáról, Stefan Zweig „Ritualmord“ című darabjának bukásáról és Hitlerrel való ismeretségéről

Cluj, február 10. Érdekes ember járt a napokban Clujon: Tábor Jenő, rajzoló-művész és riporter, aki a Hitler-rezsim előtt néhány évig Németország egyik legnagyobb sajtóvállalatának, a „Berliner National Zeitung“ és a „Hamburger 8 Uhr Abendblatt“ első rajzolója és e sajtóérdekltséghez tartozó Norag (Nordische Rundfunk A. G.) hivatalos lapjának szerkesztője volt. Befolyásos pozíciójából és jövedelmező művészi állásából a hitlerizmus máriól-holnapra kilendítette. Tábor Jenő azóta az amszterdami „Telegraaf“ világlap és nagy regénykiadó számára dolgozik.

Pár napos itt tartózkodása alatt érdekes mozzanatok tudtuk meg a művész életéből, aki soha nem hangsúlyozta ki származását, de az események sodrása egyre jobban nyilvánította benne a zsidót. Tábor Jenő, egyénisége csupa könnyedség, ötlet és érdekesség, épugy, mint rajzai és írásai. Ime néhány élménye:

Kedves zsidó-esetem volt — mondotta a művész — Karlsbadban, amikor egy Strattmann nevű műgyűjtő Bécsből átküldött a cionista világkongresszusra, hogy rajzoljam meg neki a kongresszus notabilitásait.

Kora reggel, fáradtan és éhesen jöttem kicsi kofferemmel a vasut-állomásra, amikor két zsidó megállított.

— Megkérjük jó uram, sziveskedjen velünk jönni „minjenzhez.“

Meglepett a kivánság.

— Minjen. Mi az?

— Ön lesz a tizedik.

Most már derengett előttem, hogy imához hívnak, ahol egy közösségre van szükség, legalább tíz emberre. Rossz hittantanuló voltam, de erre valahogy visszaemlékeztem. Arra is, hogy „minjenzhez“ csak jó zsidók számíthatnak.

— Nem vehetik hasznomat — mondom — nem vagyok „olyan“ zsidó. Megszoktam enni azt is, ami nem glatt-kóser.

— Ne tessék velünk viccelődni — indigmalódott az egyik — jöjjön kérem, gyászolókrol van szó és pedig szegényekről. Maga egy jó zsidó, a szeméből látom.

Bejöttünk a minjenzhez. Egy házalóhoz, aki elvesztette feleségét és itt maradt öt apró gyermekkel. A kétségbeesés és nyomor olyan atmoszférája vett körül, hogy a nálam levő pénznek a felét odaadtam a családnak. Gondoltam, olcsón fogok élni, de legalább nyugodt lelkiismerettel. Benéztem a kongresszusi irodába, ahol nekifogtam néhány nevezetes delegátus megrajzolásához. A megnyitás előtti napon szivesebben ültek modellet, mint később, amikor már viharos viták zajlottak. Weizmann rajzoltam, amikor egy ur jött és valami jótékony célra gyűjtött. Aztán rajzoltam egy palesztinal vezért és jött egy másik gyűjtő. Annak is, ennek is adni kellett. Megint egy harmadiknál ismét adtam, úgy, hogy mire ebédre került a sor, már csak kávéra tellett vizes zsmólyével. Másnap kisebb mértékben a kongresszusi terem folyosóján ismétlődött meg a gyűjtés. Most már annyira „leégették“, hogy nem volt költségem a visszautazásra.

Weizmann professzornak panaszkodtam.

— Micsoda zsidó ön? — mosolygott. Nem látja, hogy a mi népünk nem tesz egyebet, mint ad és vesz. („Wir geben und nehmen“)

Erdemes feljegyezni még azt a jelenetet, mely akkor játszódott le, amikor Vámbéryt ünnepezték és kitüntetésekkel halmozták el Londonban. (Akkor uccát is neveztek el róla „Vámbéry-street“-re). Vámbéry előadást tartott keleti tapasztalatairól. Közben észreveszi, hogy egy aggastyán időnként rápillant és — sir. Vámbéryt idegesíti ez. Talán emiatt, talán azért, mert milliónyi idegen szó terhelte memóriáját, elfelejti, hogy hívják a „bikát“ angolul. Előadásában szüksége van erre a szóra. Hiába, nem jut eszébe. Másodpercekig kínos zavarban van, mire agg hallgatója megszólal:

— Bull.

Hálásan felcsillanó szemekkel folytatja Vámbéry az előadását. Mikor befejezi, óvások s tapsorkán közepette, az öregember felé fordul.

— Miért sirt ön előadásom alatt?

— Armin, hát nem ismeri meg? Diósy nem ismered meg?

Es a rideg angolok, kik körülöttük álltak, meghatottan nézték a két agg barát ölelkezését.

Majrovits Méir Jehuda.

Eddig maga adott és mások kaptak, most kicsit megfordult a dolog. Tessék!

Kivette a tárcáját, hogy adjon utiköltéségre. Nem fogadtam el. Megbizom egyik barátjától kaptam azután annyit, hogy hazautazhassam. Az élmény meghagyott bennem több tanulságot, legtartósabban azt, hogy a zsidó sors lényege valóban nem más, mint adni és elfogadni. Es pedig nemcsak az anyagi támogatás vonatkozásában.

Jadowker esete.

Hermann Jadowker tudvalevőleg Rigából származott el Berlinbe, ahol mint a dallamos olasz operák tenoristája felülmulhatatlan

A fájdalmak kifárasztják a szívet

— Ugy fáj a derekam, hogy már alig bírom!

— Szeretne hamar megszabadulni a fájdalmától? Dörzsölje be a helyet Carmol-lal!

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszert meghűlés, gripa, reumatikus fájdalmak és más ellen. Ara üvegenként 22 lej. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

volt. A császár annyira kedvelte, hogy teához megíntálta és a legnagyobb művészi kitüntetését ajándékozta neki.

Ez a magas barátság a művész vesztét okozta.

A császár ugyanis több ízben kifejezte Jadowker előtt azt a kivánságát, hogy szeretné, ha „német művész“ válna belőle, vagyis ha Wagner-operákban vállalna nagy énekes szerepeket. II. Vilmos kivánságát a zsidó Jadowker megtisztelő parancsnak tekintette és megtanult olyan szerepeket, amelyeknek elnéklése hangszálmak megerősítésébe, majd széjjelroncsolásába került. Nem tudták őt használni azután már sem a Bajazzókban, sem az Aiidában. Operett-társulatot toborzott ösze a háboru után és ezzel járta be a nagyobb német városokat. Nevének varázsával és hangja maradványával még tudott itt-ott sikereket összebörönláni.

Igy került Hamburgba.

Tábor elment az öltözőjébe, ahol a Schubert-féle Három a kislány operettjének főszerepére készült. A festő, aki fénykorából ismerte Jadowkert, rajzolni kezdte.

— Nem sokáig lesz ez így — jegyezte meg az énekes.

— Visszaváltozik a hangja?

— Eltalálta. De nem az opera, hanem a templom javára. Tudja, hogy én a rigai

templomban kezdtem. „Mösorer“ voltam. Most kántor leszek ugyanott.

Valami kis sikere volt a Három a kislányban, aztán hallottam felőle — mondja Tábor —, hogy elfoglalta a kántori állást, de csak két évig működött, közben roppant vagyonát is elvesztette az infláción és baúl sikerült tőzsdelüzleteken.

Megint operett-társulattal próbált szerencsét Hamburgba jött, ahol azonban kifutyttek és a harmadik felvonást már majdnem üres házak előtt „énekelte“.

Meglátogattam hotelszobájában. Fejét két keze között tartotta. Lerajzoltam ebben a szomorú pózban és megkértem, írjon pár szót eléje. Idegesen írta:

„Der Kaiser, der Kaiser...“

Heine Három gránátosát citálta, de alig-ha érzett együtt velük.

Stefan Zweig néhány évvel azelőtt „Ritualmord“ címen a tiszaezlári vérvádat dramatizálta és először a hamburgi Kammerspielében játszatta el.

Tudni kell, hogy a Kammerspiele közönsége javarészt zsidó, színházi „feinschmecker“, akik ha megtapsoltak egy színészt, vagy egy darabot, annak a jövője meg volt alapozva. Wegener és Ernst Deutsch innen indultak színpadi dicsőségük felé. A „Ritualmord“-ot pedig itt súlyesztették el végelesen. Nem tettzett sem tendenciája, sem előadása miatt. Ilyesmi megesis a legnagyobb íróval is.

Amikor Tábor Jenő meglátogatta a szerzőt, ez éppen új regényének korrekturáját olvasta.

— Minek tulajdonítja? — kérdezte a rajzoló.

— Nem kell nekik irodalom.

— Mászor kellett. Azt hiszem, a téma nem kell. A németeknek sem. Vérvád nélkül is túzják gyűlölni a zsidókat.

— Azt hiszem — mondotta Stefan Zweig — a gyermekszereplő rontotta el. Scharf Móricot egy huszonöt éves színésszel játszták. Fájdalom, nincs fiatal művésznünk és ami van, annak a teljesítménye fölött sirni lehet.

Nem sokkal ezután Hamburgba érkezett a gyermek Jehuda Menuhin, apjával, egy vöröshajú orosz-angyel zsidóval, aki az ukrainai pogromok elől menekült fiaskájával, a nagy hegedűművésszel. A hamburgi Coventgarden, ahová 2000 ember fért el, megtelt és amikor a gyermek Jehuda a legnehezebb Bach- és Beethoven-darabot anyagi átszellemlétséggel játszotta, az emberek sirtak a megindultságtól.

— Magam is könnyeztem rajzolás közben — mondotta Tábor Jenő. Es eszembe jutott, amit Stefan Zweig mondott, hogy sirni lehet fiatal művészeink teljesítményei fölött.

Hitlerrel való találkozásairól Tábor Jenő így emlékezett meg:

Münchenben láttam először Hitler Adolfot bírái előtt, amikor a Kapp-pucsban való szereplése miatt vonták felelősségre. Négy évre ítélték, amivel mártíromságot szerzett és nagy népszerűséget, nem is szólva arról, hogy alkalmat adott neki „Mein Kampf“ című könyvének megírására, amivel újabb népszerűséget és sok pénzt kapott. Lerajzoltam, aláírtam a képet, hálás volt a reklámért és melegen kezelt fogott.

— Még meghálálom — mondta megindultan.

Aztán két év múlva kiengedték. Közben pártja megerősödött, ő maga négyüléseken sokat szerepelt, eljött Hamburgba is, ahol a gyűlés után odajött a sajtóasztalhoz, koccintott velünk, engem megölelt.

Aztán nem ölelt többet.

Jött 1933. és jöttek a koncentrációs táborok. Két rajzoló kollégámat, árjáték, de szocialistákat, Gaerickét és Hans Müllert megölték. Az első Hamburgban nyílt uccán. A másikat addig kínozták a táborban, amíg öngyilkos lett. Tőlem elvették a kenyeremet.

Tavaly, mint a „Telegraaf“ rajzolója az olimpiászon Hitler páholyába kerültem. Lerajzoltam, megnézte, tetszett neki, ért a rajzhoz. Valamikor ő is erre a pályára készült. Aztán jobbat választott.

Nézte. Nem ölelt meg, kezelt se fogott. Csak ennyit mondott:

— Also vom Telegraaf. Herr Eugen Tábor.

— Jawohl!

Meghajoltam. Ő biccentett, kicsit mosolygott.

Meghálálta.

Tábor Jenő egyébként Londonba készült, ahol a legelőkelőbb kiadó cég fogja publikálni azokat a rajzokat, amelyeket a világ legnevesebb egyéniségeiről készített. Aztán Amerikába utazik. (sz.)

(23)

LOBAGOLA

EGY NÉGER ZSIDÓ ÖNÉLETRAJZA

XXI. FEJEZET

MENEKÜLŐK ANGLIÁBAN

Lehetetlen vagyok az iskolában. Házi tanítók. Lehetetlen vagyok odahaza. Egy megsértett szolgálólány. Szökés. Birmingham. Coventry. Lady Godiva. A festőműhely. Mátatlankodó munkások. A javítóműhely. Játssom a vadembert. Gorgonzola, a híres afrikai sajt.

Mult az idő és semmi különös nem történt, hacsak nem az öreg dr. Dobbie váratlan halála. Az öreg már több lehetett, mint nyolcvan éves. Sajnálom, de be kell vallanom, hogy örültem, amikor meghallottam halála híreit.

Uj iskolában a fiuk egészen mások voltak, mint edinburghi iskolás pajtásaim. A legtöbb fiu nem tudta megérteni, hogy fekete vagyok és gyakran kédezték: — Mosakodtál valaha szappannal?

Persze tréfából kédezték és az egész iskola „Soap“-nak (szappan) hívott. Ez bosszantott engem, panaszkodtam is miatta a gazdánknak és a vége az volt, hogy kivettek az iskolából és magántanítókkal tanítottak.

Három ilyen házitánító volt: az egyik számtanra, a másik az általános tantárgyakra, a harmadik pedig angolra tanított. Ez az utóbbi olyan nevelő (nurse) tisztet töltött be mellettem. Ez a nevelővel vegyített angol tanítónő vénlány volt, Miss Cranstonnak hívták, Ayrshire-ből való volt, körülbelül ötvenéves lehetett, egész stilszerű volt megjelenésében és sok időt töltött el a tükör előtt. Ugy emlékszem, azt mondta, hogy ismerem vagy tanította, vagy látta Florence Nightingale-t, mert nagyon gyakran beszélt ennek a hölgynek imádandó tulajdonságairól.

A három tanító nem sokáig birta velem, mert nem voltam könnyű eset. Így hát visszaküldtek az iskolába. Ott pedig majdnem mindig verekedtem. Mindenkit, aki bántott engem, még a tanítómat is megharaptam. Gyakran elnásápolgalt, de ez nem használt. Amikor így négy újabb év telt el, nem sokat nyertem azzal, hogy tanultam és iskolába jártam. Ellenben sokat és sokféle tanultam fiatal gazdámtól.

Természetlő fogva akaratos és keményfejú voltam, de még inkább azzá lettem a skóciai házbán. Az igazság az, hogy túl okos kezdtem lenni és amint ezt mindenki tudja, a féltudás igen gyakran veszélyes. Nem tudtam jól angolul, iskolai tantárgyaimban sem haladtam valami nagyon előre, de úgy gondoltam, hogy mindent tudok. Mindez, velem született hencgő természetemmel együtt és egyre növekvő hüiságom és képzeltő voltom nehézzé tette skóciai életemet.

Fiatal gazdám is hozzájárult ahhoz, hogy jellemem ebben az irányban fejlődjek tovább. Amennyire csak tudtam, utánoztam minden szemtelenségét és kirívó viselkedését. De nem félhetek el emiatt, mert nem voltam-e már felöltött férfi? Nem voltam-e őt feleséggem odahaza, az én hazámban? Hiszen az édesapámnak sem volt már törvényes fegyelmi joga felettem, mert odahaza, az én hazámban, már tizenhárom éves koromban férfi lettem. Tul nagy önérettem, elbizakodottságom részben tehát természetes helyzetemből, részben pedig kis gazdám példaadásából nőtt így nagyra. Ha ő lázongott, lázongtam én is, ha valamivel ő meg volt elégedve, azzal elégedett voltam én is és ugyanígy fordítva.

Egy nap csunyan kiszidták, mert egy szolgálólány bevádolt engem.

Uj lány volt és ugylátszik, nem akart rám dolgozni. Lehet, hogy valami kis vidéki városból került Glasgowba és soha azelőtt fekete benszilított nem látott. Gazdám a glasgowi „cseléd-szerző piacól“ hozta, amelyől általában a cselédányokat szerzöttetik. Láttam, hogy fiatal gazdám milyen könnyedén és szabadon bánik vele és természetesen azt gondoltam, hogy én is megengedhetem magamnak mindazt, amit ő. De az én figyelmességeimet nem fogadta olyan szívesen, mint kis gazdám kedveskedéseit és ezért bevádolt az úrnőnél, aki viszont elpanaszolta ezt a ház úrnak.

Amikor gazdám szövéttette, hogy milyen nyersen viselkedem Agathával, a szolgálólánnyal, azt mondtam, amit gyakran hallottam fiatal gazdámától:

— Hiszen ő csak cseléd!

Az ur nagyon megharagudott, jól összeszidott és haragosan mondta:

— De semmiesetre sem a te cseléded! — és ezzel jó erősen felfofozott.

Kiabálni, ordítani kezdtem és sok mindent mondtam neki, amit fiatal gazdámól hallottam, tanultam és láttam. Gazdám nem vette ezt jó néven és mikor fiatal gazdám hazajött, az öreg rettenetes patáliát csapott. A szegény lányt elküldték és fiatal gazdám kegyvesztett lett.

Mindez áprilisban történt. Fiatal gazdám még iskolába járt. A husvétii szünet alig ért véget és ő már a legközelebbi szünetre vágyakozott. Kiderült, hogy akaratlanul is nagyobb bajba sodortam, mint csak képzelhettem volna is. Egy délután azt mondta, hogy menjek vele, senkinek egy szót sem szólott és kivitt a vasúti állomásra. Hogy hova utazunk, nem tudtam. Jegyet váltott és márc utazunk is. Poggyászt nem vittünk magunkkal, így hát azt gondoltam, hogy rövidesen visszatérünk. De nem így történt, éjszaka a vonaton aludtunk és reggel hallottam, amint a kálauz azt kiabálta:

— Leicester!

Még ott se szálltunk ki. Tovább mentünk és a legközelebbi hely, amit kiáltani hallottam, Birmingham volt.

Ott kiszálltunk a vonatból és gyalog elindultunk. Nemsokára egy forgalmas utra értünk, Bull Ring-nek hívták. Jól emlékszem a Bull Ring Street-re, mert közepén hatalmas templom emelkedett, melynek magas tornya és órája volt. Egy hajóformászerű helyiségbe étünk be étkezésre, jól emlékszem: Nelson's Cabin volt a neve. Nem felejttem el egyhamar ezt a helyet. Félig-meddig ijedt és szomorú voltam, mert nem tudtam, hogy kis gazdám mi szándékban jár és bizony sírvafakadtam. Az egyik kiszolgálólány megszánt és most is emlékszem még, hogy egy ember azt mondta neki:

— Viseld a gondját, Alice!

Es Alice rendkívül kedves volt hozzám.

Mindezeideig fiatal gazdám semmit sem beszélt nekem terveiről. Nagyon mogorva és elhatározott volt. Beszédbe elegyedett Alice-szal és végül is valamit felírt egy darab papírra és megköszönte Alice-nak. A lány megmosta az arcomat és megveregette, amikor goodbey-t mondott. Fiatal gazdám nevetett. Ekkor láttam először mosolyogni, amióta elhagytuk Glasgownt. Milyen jól esett az nekem. Amikor letekinttem rám és mosolygott, én hirtelen átéltem a nyakát, még jobban sírtam és össze-vissza csókoltam. Ez egészen szokatlan volt részemről, mert még ha otthon vagy valahol máshol együtt aludtunk is, akkor se tettem ezt. Ő ellenben mindig cirógott engem vagy akárki más is, mert nagyon szenvedélyes természet volt. Bizonyára megható látvány lehetett mindenki de különösen Alice szemében, amint ott állunk mi ketten Nelson Cabinjában, én kis gazdám vállára borulok és csókolgatom, míg ő átölel és mosolyog.

Es egyszerre csak megkérdeztem tőle, amikor láttam, hogy rám mosolyog:

— Miért nem csókolod meg Alicet is?

Elesen válaszolt:

— Minek? Hogy te hazamenj és mindenkinek elmeséld?

Es ekkor jutott először eszembe, hogy én azzal, hogy elmondtam a dolgokat, nagy bajba kevertem fiatal gazdámot és sok kellemetlenséget okoztam neki. De azért bucsuzáskor mégis megcsókolta Alicet, nem tudom, hogy nekem tessék-e vagy pedig saját kedvteléséből? De mindenesetre úgy csókolta meg, mintha már régi ismerőse volna. En azt mondtam Alicenak, hogy nemsokára visszajövök, hogy újra találkozzam vele.

Alice fiatal gazdámnak diktált egy helyet, ahol éjjeli szállást kaphat. Minden baj nélkül oda is értünk. Később azután, amikor már lefeküdtünk, fiatal gazdám elmondott

mindent, hogy mi történt és elmesélte, hogy miattam veszett össze apjával, anyja szemében pedig nagyon lealacsonyodott, pedig anyját nagyon szereti.

Nem tudtam megérteni és felfogni, hogy miért olyan komoly dolog az, hogy elvesztette anyja becsülését. Az én hazámban engem arra tanítottak, hogy az anya csak egy anya, egyszerűen egy asszony és ezért nem tudtam felfogni kis gazdám érzéseinek komolyságát. Másrészt viszont azt a tényt, hogy apja nagyon megharagudott rá, rendkívül komoly dolognak tartottam. Vadember életem, neveltetésem ilyen gondolatokra tanított engem.

Hogy utazására fiatal gazdám honnan vette a pénzt, nem tudom. Nem is kérdeztem meg tőle, mert nem is gondoltam rá. Csak annyit tudtam, hogy utazunk. Sok emberrel állott szóba, de soha vagy csak nagyon ritkán értettem meg, hogy mit is beszélnek.

Azután Birminghamtól is elutaztunk és egy másik helyre, Coventrybe értünk. Coventryben, ugylátszik, valami készülődött, a nép mindenféle valami nagy eseményről beszélt és az uccák zászlókkal és szalagokkal voltak tele. Csakhamar megtudtam, hogy miről van szó. Coventry volt hajdan az otthona egy híres asszonynak, egy bizonyos Lady Godivának. Annyit megértettem a beszédekből, hogy ő, vagy valaki, aki őt helyettesíti, egészen meztelenül, ruha nélkül lovagolt át a városon. Engem nem valami nagyon érdekelt ez a dolog, számomra nem volt ebben semmi különös. En mindig ruha nélkül láttam embereket.

Conventryben olyan nagy volt a nyüzsgés, mozgás, hogy minket is ott tartott. Lady Godiva esete fogva tartotta fiatal gazdám gondolkodását. Még aludni se tudott miatta. A körmenetre még hónapig kellett várniuk. Nem vagyok biztos benne, hogy milyen napon vagy hónapban történt ez, de annyit tudok, hogy nagyon sokáig kellett várniuk, míg valami történt. De be kell vallanom, hogy sokat nem adtam, hogy részese vagyok ennek az izgalomnak és semmiért se mulasztottam volna el. Fiatal gazdám sok emberrel került össze és engem mindig magával vitt. Általános feltűnést keltett egy fehér fiu, aki mindig és mindenfelé egy fekete fiut cipel magával. A legtöbb ember azt gondolta, hogy fiatal gazdám gazdag turista, aki azért jött Coventrybe, hogy jelen lehessen a nagy Lady Godiva körmeneten.

Egy este egy kocsmában ülünk. Egy fiatal ember — később megtudtam, hogy Maude-nak hívták — érdeklődni kezdett bántam és fiatal gazdám iránt. Megmutatta nekünk az egész várost és elvitt a nagy autómobil műhelybe, amelynek ő igazgatója, vagy munkavezetője. A Humber autómobilgyár volt. Coventry abban az időben az angol autómobilpar gőpontja volt és a legtöbb biciklit és autómobil Angliában ott készítették. Keresztül-kasul megmutatták nekünk a gyárat s fiatal gazdámnak egy állást kínáltak, hogy azt foglalja el. Ő elfogadta, talán a dolog újsága érdekelte.

Es ekkor felmerült a kérdés, hogy mi történjék velem. Sok huzavona után elhatározták, hogy nekem is adnak egy állást. A festőműhelybe tettek, hogy kis gazdám milyen műhelybe került, arra már nem emlékszem.

A festőműhely munkái nem fogadtak szívesen engem és mindent elkövettek, hogy bosszantsanak. Az volt a dolgom, hogy az autómobilok karosszépjárat egy erre való kövel simára dörgöljem. Azt csináltam, amit parancsoltak nekem. Kedvvel is dolgoztam, jólesett ez a munka és talán sokáig is ottmaradtam volna, ha a munkások nem dobnának folyton apró kövecskékkel és nem találgák el mindig a fejemet és arcomat. Mondanom se kell, hogy ez nagyon bántott és természetesen nem szerettem. Amikor a munkafőnök hozzámjött és igen kedvesen megkérdezte, hogy hogyan izlik a munka, én bepanaszoltam a dobálókat. Ő dühöngött és átkozódott. Ugyanazokat a szavakat mondta, amelyeket fiatal gazdám használt, amikor dühös volt. A munkások nagyon felháborodtak azon, hogy beárultam őket a főembernek és elmondtam neki, hogy dobálnak rám. Azután aláírták egy papírost, ame-

lyen az volt írva, hogy nem dolgoznak velem együtt egy műhelyben. A főember megjelent, kezében tartotta a papírost és mindenki füle hallatára ezt mondta:

— Bizony, fiacskám, a munkások nem akarnak veled együtt dolgozni és én szégyellem, hogy angolnak születtem. Így hát el kell menned!

„Six pence half penny“ volt az órabérem. Miután megkaptam járandóságomat, kimentem a ház elé és mint mindennap szoktam, ott vártam be fiatal gazdámot.

Elmondtam neki, hogy mi történt, nem tetszett neki a dolog és rögtön elpanaszolta Mr. Maude-nak, aki azután a javítóműhelybe helyeztet át, ahol az emberek kissé türelmesebbek voltak hozzám. Nem vették valami nagy hasznomat a javítóműhelyben, de mint újdonságot, mégis ott tartottak.

Sok mindenféle megtanultam itt arról az autómobil típusról, amely ezen a gyártelepen készült, de fiatal gazdám még sokkal többet tanult. Mindenki azt mondta, hogy kitűnően dolgozik. Es Coventryben töltött időnk alatt többet tanultam meg angolul, mint egész skóciai tartózkodásom idején.

Megismerkedtünk egy kocsmárossal is, Summernek hívták. Egyszeriben felkeltetem Ml. Summer édeklődését, mert ő is volt Afrikában. Mr. Summer nagyon akarta, hogy egész időmet vele töltssem és hogy vendégeimnek, mint valami látványosságot, mutasson. Történetesen egyik vendége a Godiva processzió bizottságának elnöke volt és Summer rábeszélte, hogy ajánlja a bizottságnak, hogy én mint afrikai törzsfőnök lovagoljak a körmenetben.

Azt mondták, hogy a világ minden tája képviselve lesz a Lady Godiva körmenetben és hogy én vagyok az egyetlen fekete, akit fel lehetett hajtani. A javaslatot egyhanguan elfogadták és már hirdették is, hogy én: Amgoza, a híres nevezetes afrikai főnök, eedetü afrikai díszben fogok végignyagálni Coventry uccáin. Sok ember kiforgatta a nevetem és így lettem Chief Amgozából (A. főnök) Cheese Gorgonzola (G. sajt), Gorgonzola, a híres nevezetes afrikai sajt.

Fiatal gazdám el volt ragadtatva a dolgok ilyetén állásán, annyira, hogy meg akarta írni édesanyjának Glasgowba és mindentől be akart számolni.

Mr. Summer ezalatt beszerzett egy ugynevezett afrikai benszilított jelmezt, amelynek fő ékessége a fejdísz volt. Hogy honnan került és mit jelentett ez a jelmez, nem tudom, de annyit tudok, hogy semmi köze nem volt Afrikának ahhoz a részéhez, melyből én idekerültem. Miután felöltöztettek, lefényképezték, képeslevezőlapokat csináltak rólam és rányomatták a nevetem. A képeslevezőlapokat három pennyéért árusították.

Elérkezett a körmenet napja. Egész Angliából Coventrybe özlönlött a nép. A körmenet a Pool Meadow nevű helyen gyűlt össze. Engem fekete-fehér, vagyis tarka póni hátára ültettek. A menet reggel féltizenegykor indult meg. Fiatal gazdám egész idő alatt mellettem haladt, árulta képeslapjaimat és beszédt az értük járó pénzt. Kiabáltam és újjamat számba dugva mindenféle furcsa hangot hallattam. Ez illet jelmezemhez. Nem volt zsebem és így fiatal gazdám vett át minden pénzt. Vörösréz függőgyűrűk lógtak az orromon, füleimen. Egy vídám fickó, aki jó nagykotat húzott egy sörrel teli korsóból, azt kiáltotta mellettem:

— Hej-hej, főnök, fogadok veled, hogy több réz van a pofádon, mint a zsebedben.

A körmenet este hatkor ért véget. Minden porcikám fájt, oly sokáig kellett ülnöm a tarka póni.

Amikor visszatértünk Mr. Summer kocsmájába, fiatal gazdám összeszámolta, hogy mennyi pénzt vettünk be képeslapjainkkal és hozzáadtuk azt is, amit Mr. Summer eladott vendégeink. Képzelték el, husz fontot vettünk be! Mr. Summer azt mondta, hogy ez a pénz az enyém. Mindenki körém furakodott, beszélni akart velem, de én olyan fáradt voltam, hogy nem tudtam tovább ottmaradni és az estét társaságukban eltölteni.

A diadalmas minőségi márka!

ma a különleges minőségű „LUXUS SILKEN FINEST“ Primeros, — mely az egész világot meghódította! Győződjön meg ön is a csodálatos, hársnyos, nem érezhető finomságról, sohasem fog mást használni!

Rendes
férfi 60-
lis képes
vagy ak
pont e
amelyen
Impote
késztim
nül ann
Az eg
gyógyít
Reton,
napos k
hatás e
megmar
Hála e
tabletták
nak, hat
A férj
A kez
tabletták
Kaphat
drogériák
Vidék
szálitum
Bucurest

R
C
nál

— HA
BUCURE
tik: A f
pusztított
tette a k
timéteres
A villam
Majdnem
éjjel.

Az egés
művész
Jegyek m
Operánál.

— Időp
jellegű de
csökkenő
déli részei
fokot mért
— Má
Simpsonné
jelentik: A
hercege m
Simpsonné
mennek.

— Kira
natból egy
Az aradi á
figyelmes
akit igazo
tatott nem
tásnak és
néma. Bek
sál próbált
ként kerül
láb a pályá
cal végződ
sem irni, s
során meg
szerecsétl
ló és vala
Arad felé,
férfi utitár
tehetetlen
jait is mag
ta a vonatr
közé került
gyilkosságo
a városi sz
év körüli e
megtudni k
zátartozóit.

Időelőtti Impotencia

Rendes körülmények között egy egészséges férfi 60-65 éves koráig őrzi meg szexuális képességeit míg viszont a férfiaság teljes vagy akárcsak részleges elvesztése ezen időpont előtt rendellenességnek minősíthető, amelynek okait kutatni kell.

Impotenciánál igazi kezelést csakis olyan készítménnyel érhetünk el, amely közvetlenül annak okaira hat.

Az egyetlen szer, amely az impotenciát gyógyítja, Reton-tabletta.

Reton, amely nem izgatószer, már háromnapos kezelés után mutatja hatását és ez a hatás egyformán, erőteljesen és állandóan megmarad.

Hála azon körülménynek, hogy a Reton-tabletták az impotencia intim okaira reagálnak, hatásuk csodálatos.

A férfi új fiataliságra ébred.

A kezelés napi 3 tablettából áll. Egy 25 tablettát tartalmazó tubus ára 98 lej.

Kapható az összes gyógyszerárakban és drogériákban.

Vidékre Lei 110 előzetes beküldése esetén szállítunk. Vezérképviselet: E. & L. Cioră, Bucuresti III. Str. Speranței No. 37.

HIREK

Radio Columbia Ingelen
1937. typ.

Constructio-
nál Plata Unirii 31. Telefon: 93.

HARMINC CENTIMETERES HŐ BUCURESTI UCCÁIN. Bucurestiből jelentik: A fővárosban egész éjjel hóvihár pusztított, ami nagymértékben megnehezítette a közlekedést, mert reggelre 30 centiméteres hóréteg rakódott le az utcákon. A villamosok csak hókékekkel közlekednek. Majdnem az egész országban havazott az éjjel.

Az egész város várja Mainardi csellóművész 15-iki hangversenyét az Operában. Jegyek még kaphatók a főtéri kioszkban és Operánál.

Időprognózis: Boros ég, északon muló jellegű derülő irányzattal, enyhe keleti szél, csökkenő hőmérséklet, havazás az ország déli részeiben. Ma délben a fővárosban +2 fokot mértek. Bucurestiben havazik.

Május hó folyamán esküszik meg Simpsonnéval Windsor hercege. Londonból jelentik: A Star jelentése szerint Windsor hercege május folyamán vezeti oltárhoz Simpsonnét. Nászutrá Kenya gyarmatra mennek.

Kiraboltak és kidobtak az aradi vonatból egy süketnémát. Aradról jelentik: Az aradi állomási rendőrség a pályaudvaron figyelmes lett egy félig meztelen emberre, akit igazolásra szólítottak fel. Az igazolatott nem tudott eleget tenni a felszólításnak és rövidesen kiderült, hogy süketnéma. Bekisérték az őrszobára és ott írással próbálták megtudni kilitét és hogy miként került csaknem ruhátlanul és meztelán a pályaudvarra. Ez a kísérlet is kudarcos végződött, mert a süketnéma ember sem írni, sem olvasni nem tud. A jelszéd során megállapította a rendőrség, hogy a szerencsétlen ember távolabbi vidékről való és valakivel együtt utazott a vonaton Arad felé. A fogyatékoságban szenvedő férfi utitársa nyilvánvalóan kifosztotta a tehetetlen embert, akinek még ruhadarabjait is magával vitte, majd Aradon ledobta a vonatról. A kétségbeesztő körülmények közé került süketnéma az állomáson öngyilkosságot akart elkövetni. A rendőrség a városi szegényháza utalta be a 35-40 év körüli embert mindaddig, amíg sikerül megtudni kilitét, hogy felkutatthassák hozzátartozóit.

Nem lesznek előléptetések a közlekedési és egészségügyi tárcánál. Bucurestiből jelentik: A lapok megállapítása szerint, tekintettel a nemzetvédelmi közlekedésügyi és egészségügyi minisztériumok szükségleteire, a jövő költségvetési év során nem fognak előléptetéseket és új kinevezéseket eszközölni.

A Brit Hanoár Hamizrachi országgrészi konferenciája Satumaren. Sighetről jelentik: A transzilvániai Brit Hanoár Hamizrachi, melynek központja Sigheten működik, vasárnap tartja meg Satumaren hetedik országgrészi konferenciáját. A konferencia legfontosabb feladatának a mozgalom teljes újjászervezését tekintik. Külön irodát kívánnak létesíteni a Mizrachi telepítési alapjainak ügykezelésére, ezenkívül a kulturális munkák felfokozására is nagy gondot fordítani a konferencia, amelyen a Mizrachi világgözpontjának küldetésében dr. A. Ginsberger és rabbi A. Neufeld fog részt venni. A központi delegátusok közül Gidal Dávid (Haifa), Juszt Mose (Oradea), Izrael Albert, Wieder Sámuel, Feldmann Nándor (Sighet), Gruber Salamon (Targu-Mures) fognak referátumokat tartani.

INFLUENZAJÁRVÁNY dühöng ország-szerte. Magas láz, fájás, a meghülés egyéb kísérő jelenségei teszik kellemetlenné a betegséget. A DIANA sósborszesszel való bedörzsölés csillapító hatása, amellel elmulasztja a fejfájást is, míg kitűnő alkalmatossá teszi a vérkeringést, felláti a szervezetet. Influenzás betegek DIANA sósborszesszel bedörzsölés valóságos megváltás.

ELHALASZTJÁK AZ UJONCOK BEVONULÁSÁT. Bucurestiből jelentik: A Capitala szerint az 1937-es évjáratot nem rúkkoltatják be március 1 és 10 között, mint szó volt, hanem későbbi időpontban.

Boccerini, Dvorak, Bach csellóversenyek is játszva Mainardi, a világhírű csellóművész 15-én az Oepóban. Jegyekről gondoskodjon.

Véres családi dráma Isabán. Isaból jelentik: Ma hajnalban véres dráma játszódott le a Nicolina uton. Mihai és Elena Ababei házastársak összevetek egymással és a felháborodott férj revolvert rántott és két golyóval fejbelötte feleségét. Az asszonynak még volt anyai ereje, hogy kivánszorogjon az uccára, ahol azonban összeesett és meghalt. A gyilkos férj elmenekült.

PURIMI TÁNCSTELY CLUJON. A Zsidó Nemzeti Szövetség cluji helyicsoportja február 27-én, szombaton este az Universitatea Club volt helyiségeiben, Str. Memorandului 1. szám alatt, emeleten táncos egybekötött Purimi dírdíli-estet rendez. A purimi rendezvény érdekében, tekintettel arra, hogy annak anyagi sikere a Keren Kajemet javát szolgálja, az egész cluji zsidó társadalmat képviselő rendezőbizottság tevékenykedik. A táncstély meghívóinak kielyezését a nagyszámu rendezői kar megkezdte. Nem fér kétség hozzá, hogy a purimi rendezvényen az egész cluji zsidó társadalom együtt lesz. A zenét kitűnő tánczenekar fogja szolgáltatni.

Idősebb embereknél, kilnek székletéte rendellenes és fájdalmas, sokszor már napi 3-4 evőkanál természetes „Ferenc József” keserűvíz is meghozza a normális bélkiürülést és a kielégítő anyagcserét s így jelentős megkönnyebbülést biztosít. Az orvosok ajánlják.

Tizenöt ezer fontot jegyzett Egyiptom fegyverrendelési céljaira a Szezi Csatorna-Társaság. Kairóból jelentik: A Szezi csatorna-társaság, amely a múlt évben rekord-jövedelmet realizált, 15.000 fontot jegyzett Egyiptom fegyverrendeléseinek céljára.

Hitlerista verekedés egy sibui német bálón. Bucurestiből jelentik: A Tempo című lap híradása szerint Sibuiuban a Gust német ifjúsági szervezet bálján Gust és Fabritius hívei között verekedés kezdődött. 20 ember megsebesült, köztük öt súlyosan. Egyik sebesült, egy leány, kórházszállítás közben kisenvedett.

Biztos megélhetés!

BRASOV belvárosában visszavonulás miatt kedvező feltételek mellett, bevezetett

textil- és rövidáru-üzlet eladó!

Ajánlatokat „Jó egzisztencia” jelgigén a kiadóhivatal továbbít.

Ha Bucuresstibe jön Szálljon meg a GRAND HOTEL „LAFAYETTE”-ben

Nyugateurópai kényelemmel berendezett szállodánk a főváros szívében fekszik. Disztingvált, tiszta, csendes. Elsőrangú iskolázott személyzet. Ultramodern szobák a lehető legalacsonyabb árakkal. BUCURESTI, I. Calea Victoriei 11. Telefon: 3-34-10.

Hazaküldésük után is be lehet hívni az angol tartalékosok egyes kategóriáit. Londonból jelentik: Az alsóház tegnap törvényjavaslatot fogadott el a hadügyminiszter előterjesztésére. A javaslat értelmében bizonyos kategóriájú tartalékosokat hazaküldésük után 2-5 évig be lehet hívni.

A Goldmark Filharmoniai Társaság értesíti tagjait, hogy ma, csütörtökön este a rendes időben zenekari próbát tart.

Strájkba léptek a Varsó-környéki vasutak munkásai és tisztviselői. Varsóból jelentik: A Varsó-környéki vasutak 600 munkása és tisztviselője strájkba lépett, mivel az igazgatóság közölte, hogy április 1-én 13 százalékkal leszállítja fizetésüket.

A szívfájdalmak,

amelyek a balkezébe is lehúzódnak, az angina pectorisnak jellegzetes tünetei, az érelmeszesedés kétségbevonhatatlan jelenségei. A fájdalom elviselhetetlenek és lélektetvéteínél folyton erősödnék.

Az egyedüli gyógyszer, amely érelmeszesedés ellen a legjobb gyógyító hatásai van, a Dr. Mladejowsky tanár fele SKLEROL-SYRUP.

Rögtön a kura megkezdésekor 5 üveg elfogyasztása után enyhülnek az angina fájdalmak és a kura végével a tünetek egész sora megszűnik, mint fülzugás, szédülés, álmatlanság, gyomorzarok, stb.

A Prof. Mladejowsky-féle Sklerolsyrupnak — hála összetételének — csodás hatása van, miután feloldja a savakat, eltávolítja azokat, miáltal visszaadja a véredényeknek kellő rugalmasságukat, amely a jó vérkeringéshez szükséges.

Amint látható, a Sklerolsyrup az érelmeszesedés főokát küszöböli ki.

Cukorbetegség „D” jelzésű Sklerolsyrupot vegyenek, amely cukor nélkül készül.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

A tengerbe zuhant egy amerikai utasszállító repülőgép. San Franciscóból jelentik: Egy Los Angeles felől érkező repülőgép fedélzetén 10 utassal és 3 tagu személyzettel, lezuhant a tengerbe. A gépben ülők mindannyian megfulladtak.

Gondoskodjon jegyről idejében Mainardi hétfői hangversenyére. Jegyek: a főtéri kioszkban és az Opera pénztáránál.

Tízezer ember kerül szabadságra Mexikóban az új amnesztitörvény alapján. Mexikóból jelentik: Cardenas köztársasági elnök amnesztitörvényt szentesített, amelynek alapján azonnal szabadságra helyeznek 10.000 embert. Azoknak engedték el a büntetését, akiket 1922 óta zendülés, uccal lázítás, stb. miatt ítélték volt el.

Manila mellett szakadéka zuhant egy társasgépkecsi. Manilából jelentik: Kétszáz-két kilométernyire északra a várostól egy társasgépkecsi 870 méter mély szakadékba zuhant. Huszonhárom utasa szörnyethalt.

Tendenciózus híresztelések a külföldön Csehszlovákiának a kisanantból való kiválásáról. Prágából jelentik: Egyik külföldi hírszolgálati iroda híre, amely szerint Csehszlovákiának szándékában állana kivonulni a kisanantból, a fantázia birodalmába tartozik. Tendenciózus hírről van szó, amit állhatatosan terjesztenek, de a siker minden reménye nélkül. A kisanant gyengítése céljából propaganda működik, de hiába.

Megszavazták a lengyel hadügyi költségvetést. Varsóból jelentik: A sejm egyhangulag megszavazta a hadsereg számára eszközlendő rendelkezésekre vonatkozó javaslatot. A rendelkezések egymilliórd zlotyt tesznek ki.

Egy francia községből elraboltak egy 10 éves gyermeket. Versaillesből jelentik: Saint Prix községből elraboltak egy 10 éves gyermeket. A rablók ezer frank váltságdíjat követelnek, ellenkező esetben megölik a gyermeket.

A belga kamarában megverték Brüsszel polgármesterét és Merlot közmunkaügyi minisztert. Brüsszelből jelentik: A Libre Belgique híradása szerint Max, a főváros polgármestere és Merlot közmunkaügyi miniszter több ökölcsapást szenvedtek el tegnap a kamarában történt verekedés során.

Minden zeneőrű felvonul Mainardi csellóművész hangversenyére. Február 15, hétfő este 9 óra. Jegyek: főtéri kioszk és Opera pénztár.

A lugoji ügyvédi kamara állásfoglalása. Lugojról jelentik: Február 7-én zajlott le dr. Ioan Jucu elnök vezetésével a lugoji ügyvédi kamara gyűlése. Az elnök megnyitotta beszédében rámutatott arra, hogy az ügyvédi kar politikai szenvedélyektől mentesen kell, hogy megítélje professzionális kérdéseit és feladatait. Hangsúlyozta, hogy a lugoji kamarában dnőtt sulyban van a román elem és hogy a többség a jövőre nézve is biztosítva van. Megállapította, hogy a kamarának 1923-ben 73 tagja volt, akik közül 29 többségi és 44 kisebbségi, míg ma a tagok száma 88 s ebből 60 többségi és 28 kisebbségi. Ezután egyhangulag szavazta meg a gyűlés az elnökség által előterjesztett határozati javaslatot. A határozati javaslat rámutat az ügyvédi karban uralkodó anyagi és erkölcsi válságra, elismeri a nemzeti elem elsőbbségi biztosításának szükségességét, hangsúlyozza azonban, hogy az ügyvédi kar professzionális kérdéseinek megoldása csak általános jellegű lehet. Így szükségesnek tartja a kamara általános jellegű szelekció alkalmazását új tagok felvételénél és a jövőre nézve a lokális ügyvédi kar létszámának maximalizálását. A határozati javaslat elfogadása után Constantin Tunei ügyvéd kért szót és a spanyol fronton elesett két román gárdista nevének jegyzőkönyvi megörökítését javasolta, miután mindketten ügyvédek voltak. Dr. Jucu elnök kijelentette, hogy az ügyvédi kamara nem politikai testület és politikai jellegű javaslatoknak a kamarában nem lehet helyük. A javaslatot egyöntetűen elvetették. A kamara ülése az elnök zárszavaival ért véget.

Február 16-án MEGNYILIK

a Calea Regele Ferdinand 23. szám alatt (volt Sebők cukrászat helyén)

REVÜ női kabát, kosztüm és ruha konfekció-áruház

Hozott és saját anyagból mérték után is.

Az első tíz napon minden vevő, aki kosztümöt, vagy kabátot vásárol, egy szoknyára való szövetet, vagy másfél méter krepsint kap ajándékba!

Tulajdonos:

Mózes Andor

(Ezelőtt Str. Memorandului 2, emelet)

UJ KELET Legújabb hírek

Egy ismert aradi uricsalád bonyolult hitelezési család ügye a vizsgálóbíró előtt

Arad, február 10. (Az Uj Kelet tud.) Hitelezési család ügyben nyomoz az aradi rendőrség az ügyészséggel karöltve. Az ügy középpontjában egy ismert aradi uricsalád áll. A szóbanforgó család birtokában lévő két és félmillió lejt értékű külföldi részvénytartományok körülbelül kétfélmillió lejt hitelt vett fel több aradi háztulajdonostól. Az adósságot azonban nem tudták kiegyenlíteni, mivel a külföldi részvénytartományok illegális uton jutottak az országba és így nem tudták azokat értékesíteni. Miután a hitelezőktől kapott utolsó terminusra sem tudták megfizetni adósságukat, hitelezési család címen feljelentést adtak ellenük. A vizsgálat során szennazációs vallomást tett a család egyik tagja. Elmondotta, hogy egyik hitelezőjük azzal fenyegette meg, hogy feljeleníti őket az illegálisan behozott külföldi részvénytartományok miatt. A családtag elmondta ezután, hogy a fenyegetést követően hazasietett és félelmében, hogy bajba keveredhet, elégette a részvénytartományokat. A család tagjai kijelentették a vizsgálóbíró előtt, hogy hajlandók megtéríteni az adósságukat, de csak reális alapon. A hitelezők ugyan is abban a tudatban, hogy illegális részvénytartományok vannak a birtokukban, folytonosan zsarolták őket.

Tuchacsevszkijt mégis le-tartóztatták?

Párizs, február 10. (Rador.) Olyan hírek járnak, hogy Tuchacsevszki marsallt Moszkvában a rendőri hatóságok letartóztatták, amiért állítólag Sztalinnal szemben ellenzéki magatartást tanúsított. A Le Matin szerint bár a hír nem nyert megerősítést, annyi bizonyos, hogy Tuchacsevszki marsall az utolsó héten nem vett részt a hivatalos ceremóniákon.

Megszavazta a szenátus a mezőgazdaság támogatásáról szóló javaslatot

Bucuresti, február 10. A kamara mai ülésén Iamaadi kultuszminiszter három javaslatot terjesztett elő a szépművészeti minisztérium újraszervezésére, a szépművészetek támogatására vonatkozólag és végül egyet, amely felhatalmazza a CFR-t bizonyos szerződéseit módosítására. Ezután áttértek a napirendre, amelyen a mezőgazdasági hiteltörvény szerepelt. A javaslatot Bolomei többségi szólt hozzá.

A szenátusban Purcaranu elnök tudatja, hogy Tanasache szenátor meghalt, majd méltatja az elhunyt érdemeit. Ezután több nemzetközi konvenciót szavaztak meg. Slătineanu kijelenti, hogy csatlakozik Gyárfás Elemér magyarpárti szenátor azon interpellációjához, amely az ifjovi ügyvédi kamara nacionalizálási határozatát tette szóvá. Az ülést ezután felfüggesztették a mezőgazdaság támogatását hivatott törvény módosítási javaslatának megvitatása végett. Az ülés újbóli megnyitása után megkezdtek a szóbanforgó törvény szakaszonkénti vitáját. Sassu miniszter kérésére a javaslatot 87 szavazattal elfogadták.

Egymásután kétszer kísérelt meg öngyilkosságot egy aradi munkáslány. Aradi tudósítónk jelenti: Kelen Julia 22 éves munkáslány tegnap aradi lakásán felakasztotta magát. A zsinagoga azonban gyanú volt, leszakadt a lánya sulya alatt, akit hozzátartozói eszméletlenül találtak meg a szobában. A leányt magához térítették, néhány óra múlva azonban marószódaoldatot ivott. A sulyos belső sérüléseket szenvedett leányt kórházba szállították. A vizsgálat megállapította, hogy a fiatal munkáslány családi viszonyok miatt akart mindenáron megszabadulni az életétől.

Trockij önként moszkvai bírái elé áll, ha egy nemzetközi vizsgálóbizottság bűnösnek találja

NEWYORK, február 10. (Rador.) Trockij tegnap estére tervezett beszédének megtartását, amit Mexikóból telefonon kellett volna közvetíteni, felfüggesztették, mert a Newyork-Mexikó telefonhuzal ismeretlen okból elszakadt.

Később azonban a telefonkábel sikeresen kijavították és így Trockij elmondotta beszédét, amit Newyorkban hangszórókon át hallgattak hívei. Trockij — mondja a Havas jelentése — felszólította a moszkvai kormányt, hogy az ellene összegyűjtött terhelő bizonyítékokat terjessze nemzetközi vizsgálóbizottság elé. Ez a bizottság vizsgálja át alaposan a Kirov-per összes homályos pontjait. Ha a legkisebb mértékben is bűnösnek találják, előre kötelezem magamat, hogy önszántamból a moszkvai végrehajtók kezére adom magam. De ha kiderül, hogy a moszkvai per csupán inszenálás volt, akkor sem fogom követelni, hogy vádlóm puskacsó elé álljanak. Nekem elég lesz örök megbecsülésük az emberi generációk szemében. Hallják szavaimat a kremli vádlók? Ezennel felszólítom őket, hogy jelenlegi szavaimra adjanak megfelelő választ! Sztalin rendszerre felelt — mondotta végül Trockij — a történelem fog dönteni, amely meghatározza, hogy milyen rendszer kövesse azt: kapitalisztikus ellenforradalom, vagy munkásdemokrácia.

Puccs utján valószínűsíthető a danzigi szenátus náci-képviselői az alkotmánymódosítást

A szenátus rendeletileg kizárta tagjai sorából az ellenzéki képviselőket

Varsó, február 10. (Rador.) A danzigi szenátus rendeletileg kizárta az alsóházból mindazokat a képviselőket, akik képtelenek mandátumukat gyakorolni. Ez az intézkedés az ellenzéki képviselőket érinti, akik börtönben ülnek. Az ellenzék eltávolítása lehetővé teszi a szenátusnak, hogy az alkotmány-

reformot megszavazza az előirt két harmadtöbbséggel. Blavier, a német nacionalisták vezére, akit hosszabb idő óta zárva tartanak, tegnap visszaadta mandátumát és nyilatkozatot írt alá, hogy a jövőben távol tartja magát minden politikai tevékenységtől. Blavier rövidesen szabadlábra helyezik.

ROYAL slágermozgó.

Ma, csütörtöktől bemutatja a francia film remek újdonságát! DANIELLE DARRIEUX (a Mayerling hősnője) és HENRY GARAT ragyogó kiállítású, csodás zenéjű, hangatos slágere:

A csirkefogó

Uccai tüntetések Németországban a benemavatók ellen

Mi lesz a sorsa a német javaslatoknak?

London, február 10. (Rador.) Az alsóház mai ülésén egyik képviselő kérdésére Lord Cranborne, a következőket jelentette ki: „Ami az 1936 március 31-én tett német indítványokat illeti, az európai problémák rendezésére vonatkozólag, eddig a németek általános javaslataikat nem részletezték.

Egyébként igaztalan lenne azt mondani, hogy Németország nem volt hajlandó tárgyalásokon résztvenni az európai kérdések rendezése végett. Természetesen volt késsedelem, de reméljük, hogy a tárgyalásokra mégis sor fog kerülni.

Mindenkinek

legdrágább kincse az

EGÉSZSÉG

hogy biztosan megőrizhesse. Olvassa rendszeresen az Egészség című közegészségügyi folyóiratot. Megjelenik egyszer havonta, előfizetési díj egész évre 110 lej. Megrendelhető a kiadóhivatálnál Cluj, Calea Regele Ferdinand 56. Telefon 972. Kérjen mutatványszámot.

Szombaton Szenzáció!

este 9-kor

Guglielmetti

NAGY HANGVERSENYE az

Operában

Jegyek: főtéri kioszk, Opera pénztára.

Újból engedélyezték a „Calendarul” megjelenését

Bucuresti, február 10. A belügyminisztérium engedélyt adott a Calendarul című jobboldali napilap megjelenésére. A Calendarul, amely Nichifor Crainic irányítása alatt állott, a vasárnap mellett folytatott politikájáért tiltotta be a kormány. Egyébként a Calendarulon kívül még egy szélsőjobboldali napilap fog rövidesen megjelenni Buna Vestire címmel, melynek irányítója Dragos Protopopescu lesz.

Ciano gróf Ankarába készül

Izstambul, február 10. A törökországi lapok szerint Ciano gróf olasz külügyminiszter rövidesen látogatást tesz Ankarában. A látogatás az ankarai olasz követség új épületének alapkövetétele alkalmával fog történni.

Japán csatlakozott a montreuxi egyezményhez

Tokió, február 10. (Rador.) A japán császár ma hozzájárulását adta a Montreuxben aláírt tengerszoros-egyezményhez.

Szakadás fenyegeti Argetoianu pártját

Bucuresti, február 10. A Lupta híradsága szerint Argetoianu több híve el akar szakadni az agrárpárt elnökétől. Ez annál jelentősebb, mivel a parlamenti ülésnek berekészítése előtt állunk. Egyébként az összes lapok ma közlik Ottescunak, a Jorga-Argetoianu-kormány volt államtitkárának levelét, amelyben az közli, hogy kilép az agrárpártból.

Convocare

Societatea Sportivă „Haggiyor” din Cluj, prin prezenta invită, de membrii săi la adunarea generală ce va loc la data de 14 Februarie 1937 orele 11 a. m. in localul societății din Cluj, Str. Memorandului Nr. 13, cu următoarea ordine de zi:

- Cuvânt de deschidere finut de președintele societății.
- Referatul casierului.
- Referatul secretarului.
- Referatul secțiilor sportive.
- Alegerea noului comitet.
- Eventuale propuneri.

ss. Radó Ernest
presedinte.

ss. Dr Hermann Ludovic
secretar general.

CENZURAT